BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. rugsėjo 9 d. *

Byloje T-25/06

Alliance One International, Inc., įsteigta Danvilyje, Virdžinijoje (Jungtinės Amerikos Valstijos), atstovaujama advokatų C. Osti ir A. Prastaro,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą É. Gipsini Fournier ir F. Amato, vėliau – É. Gipsini Fournier ir N. Khan,

atsakovę,

dėl pagrindinio prašymo iš dalies panaikinti 2005 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimą C (2005) 4012 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (byla COMP/C.38.281/B.2 – Žaliavinis tabakas – Italija) ir papildomo prašymo sumažinti *Alliance One International* skirtą baudą

* Proceso kalba: anglų.

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi, teisėjai E. Cremona (pranešėja) ir S. Frimodt Nielsen,

posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. rugsėjo 28 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 Ieškovė *Alliance One International Inc.* (toliau – *Alliance One*) yra Jungtinėse Amerikos Valstijose įsteigta bendrovė, kuri vadovauja grupei, susidariusiai 2005 m. gegužės 13 d., t. y. po aptariamo pažeidimo, susijungus *Dimon Inc.* (toliau – *Dimon Inc.*) ir *Standard Commercial Corp.* (toliau – SCC).

2 Pažeidimo darymo laikotarpiu *Dimon Italia Srl* ir *Transcatab SpA*, kurios yra dvi iš keturių pagrindinių Italijoje įsteigtų pirminio žaliavinio tabako perdirbimo įmonių (toliau – perdirbėjai), buvo atitinkamai *Dimon Inc.* ir SCC, kurių teisių perėmėja yra *Alliance One*, visiškai kontroliuojamos dukterinės bendrovės.

A — *Administracinė procedūra*

3 2002 m. sausio 15 d. Europos Bendrijų Komisija, remdamasi 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, kuris yra Pirmasis reglamentas, įgyvendinantis Sutarties 85 ir 86 straipsnius (OL L 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3) 11 straipsniu, Italijos tabako perdirbėjų ir gamintojų profesinėms asociacijoms, t. y. atitinkamai *Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani* (APTI, Italijos žaliavinio tabako perdirbėjų profesinė asociacija) ir *Unione italiana tabacco* (*Unitab*, Italijos žaliavinio tabako augintojų asociacijų konfederacija), pateikė prašymą pateikti informacijos apie Italijos žaliavinio tabako rinką.

4 2002 m. vasario 19 d. Komisija gavo *Deltafina SpA*, perdirbėjos – ATPI narės, prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL 2002, C 45, p. 3, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo). 2002 m. kovo 6 d. Komisija jai suteikė sąlyginį atleidimą nuo baudos pagal minėto pranešimo 15 punktą.

5 2002 m. balandžio 4 d. Komisija gavo *Dimon Italia* prašymą atleisti nuo baudos pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 punktą ir, nepatenkinus šio prašymo, prašymą sumažinti bet kokią baudą pagal minėto pranešimo 20–27 punktus ir *Transcatab* prašymą tuo pačiu pagrindu sumažinti bet kokią baudą.

6 2002 m. balandžio 18 ir 19 d. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 17 14 straipsniu, atliko patikrinimus *Dimon Italia* ir *Transcatab* patalpose bei *Trestina Azienda Tabacchi SpA* ir *Romana Tabacchi SpA* patalpose.

7 2002 m. spalio 8 d. Komisija informavo *Dimon Italia* ir *Transcatab*, jog dėl to, kad jos buvo atitinkamai pirmoji ir antroji įmonės, pateikusios įrodymų apie pažeidimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, ji ketina pasibaigus administracinei procedūrai sumažinti baudą, kuri joms bus skirta už galimus konstatuotus pažeidimus.

8 2004 m. vasario 25 d. Komisija priėmė pranešimą apie kaltinimus, kurį išsiuntė dešimčiai įmonių ar asociacijų, tarp kurių yra perdirbėjai ir kai kurių iš jų patronuojančios bendrovės. Pranešimo apie kaltinimus adresatai galėjo susipažinti su tyrimo medžiaga, kurios kopiją, įrašytą į kompaktinę plokštelę, Komisija jiems išsiuntė, ir, atsakydami į jos pateiktus kaltinimus, perdavė rašytines pastabas. 2004 m. birželio 22 d. šalys buvo išklausytos.

9 2004 m. gruodžio 21 d. priėmus 2004 m. vasario 25 d. pranešimo apie kaltinimus papildymą, 2005 m. kovo 1 d. šalys buvo išklausytos antrą kartą.

10 Pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir monopolijų patariamuoju komitetu ir atsižvelgusi į galutinę bylas nagrinėjančio pareigūno ataskaitą, 2005 m. spalio 20 d. Komisija priėmė Sprendimą C (2005) 4012 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (byla COMP/C.38.281/B.2 – Žaliavinis tabakas – Italija) (toliau – ginčijamas sprendimas), kurio santrauka paskelbta 2006 m. vasario 13 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL L 353, p. 45).

B — *Ginčijamas sprendimas*

11 Ginčijamas sprendimas susijęs, pirma, su horizontaliu karteliu, kurį Italijos žaliavinio tabako rinkoje įgyvendino tabako perdirbėjai (ginčijamo sprendimo pirma konstatuojamoji dalis).

12 Ginčijamame sprendime Komisija konstatavo, kad įgyvendindami šį kartelį laikotarpiu nuo 1995 m. iki 2002 m. pradžios perdirbėjai nustatė žaliavinio tabako pirkimo sandorių Italijoje sąlygas, taikomas tiesioginiam pirkimui iš augintojų ir pirkimui iš „trečiųjų šalių pakuotojų“, įskaitant kainos nustatymą ir rinkos pasidalijimą (ginčijamo sprendimo pirma konstatuojamoji dalis).

13 Ginčijamas sprendimas susijęs, antra, su dviem kitais su perdirbėjų įgyvendintu karteliu nesusijusiais pažeidimais, vykusiais nuo 1999 m. pradžios iki 2001 m. pabaigos, t. y. APTI nustatė sutartines kainas, dėl kurių ji derėjosi savo narių vardu dėl tarpšakinių sutarčių su UNITAB sudarymo, o UNITAB nustatė kainas, dėl kurių derėjosi savo narių vardu su ATPI dėl tokių pačių sutarčių sudarymo.

14 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, jog perdirbėjų veiksmai sudaro vieną ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 264–269 konstatuojamąsias dalis).

15 Ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje atsakomybę už kartelį ji priskyrė keturiems Italijos perdirbėjams *Universal Corp*., *Deltafina* patronuojančiai bendrovei, ir *Alliance One* kaip bendrovei, susikūrusiai susijungus *Dimon Inc*. ir SCC. Ginčijamo

sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje ji taip pat konstatavo, kad APTI ir *Unitab* pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį, kai priėmė sprendimus dėl savo narių vardu suderėtų kainų nustatymo siekiant sudaryti tarpšakines sutartis.

16 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje Komisija šio sprendimo 15 punkte nurodytoms įmonėms ir ATPI bei *Unitab* skyrė baudas (žr. šio sprendimo 54 punktą).

1. *Ginčijamo sprendimo adresatai*

17 Ginčijamo sprendimo 2.4 punkte nustatyti to sprendimo adresatai.

18 Visų pirma Komisija rėmėsi nusistovėjusia teismų praktika, pagal kurią sąvoka „įmonė“, kalbant apie konkurencijos teisę, turi būti suprantama kaip reiškianti ekonominį vienetą atsižvelgiant į nagrinėjamo susitarimo dalyką, net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų (ginčijamo sprendimo 325 konstatuojamoji dalis).

19 Vėliau Komisija teigė esant įrodyta, jog *Deltafina*, *Dimon Italia* (vėliau pervadinta *Mindo*), *Transcatab* ir *Romana Tabacchi*, taip pat APTI ir *Unitab* atitinkamų pažeidimų darymo laikotarpiu tiesiogiai dalyvavo darant įrodytus pažeidimus, todėl ginčijamas sprendimas skirtas visoms šioms įmonėms ir asociacijoms (ginčijamo sprendimo 327 konstatuojamoji dalis).

20 Komisija toliau tęsė tyrimą ir nagrinėjo klausimą dėl tam tikrų dukterinių bendrovių (*Deltafina*, *Dimon Italia* ir *Transcatab*) darytų pažeidimų inkriminavimo atitinkamoms jų patronuojančioms bendrovėms. Dėl šio aspekto ji priminė, kad pažeidimų darymo laikotarpiu *Deltafina* buvo *Universal* visiškai priklausanti dukterinė bendrovė, *Dimon Italia – Dimon Inc*. visiškai priklausanti dukterinė bendrovė, o *Transcatab* – SCC visiškai priklausanti dukterinė bendrovė (ginčijamo sprendimo 328 konstatuojamoji dalis).

21 Komisija, be kita ko, teigia, kad, remiantis teismų praktika, patronuojanti bendrovė gali būti laikoma atsakinga už dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus, jei pastaroji negali savarankiškai priimti sprendimų dėl savo elgesio rinkoje. Šiuo aspektu ji priminė, jog galima daryti prielaidą, kad tuo atveju, kai patronuojančiai bendrovei priklauso visas dukterinės bendrovės įstatinis kapitalas, ji turi lemiamą įtaką jos veiksmams, kai dukterinė bendrovė daro EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (ginčijamo sprendimo 329 ir 330 konstatuojamosios dalys).

22 Ginčijamo sprendimo 331 konstatuojamojoje dalyje ji padarė išvadą, jog, kalbant apie *Deltafina*, *Dimon Italia* ir *Transcatab*, galima daryti pagrįstą prielaidą, kad joms „trūko savarankiškumo“, nes *Dimon Italia* atveju jas visiškai valdo ar valdė jų atitinkamos patronuojančios bendrovės.

23 Atmetusi minėtų bendrovių atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus išdėstytą teiginį, kad, be visiško valdymo, reikėtų ir kitų įrodymų dėl lemiamos įtakos darymo, Komisija pažymėjo, kad bet kokia tokios įtakos prielaida yra nuginčijama, kai dukterinė bendrovė yra visiškai kontroliuojama. Priešingų parodymų turi pateikti šalis, kuri siekia paneigti tokią prielaidą „tvirtais įrodymais“, kurie negali būti paprasčiausia bendra informacija, nepagrįsta įtikinamais įrodymais (ginčijamo sprendimo 334 konstatuojamoji dalis).

24 Šiuo aspektu ji paeiliui išnagrinėjo ginčijamo sprendimo adresatėmis esančių patronuojančių bendrovių pateiktus argumentus.

25 Komisija visų pirma atmetė bendrą aptariamų patronuojančių bendrovių pateiktą argumentą dėl vietos vadovybės visiškos atsakomybės už atitinkamų jų dukterinių bendrovių veiklą. Jos nuomone, tai, kad *Dimon Inc.* ir SCC nepakeitė esamos vadovybės, kai įgijo visišką atitinkamų dukterinių bendrovių kontrolę, nepaneigia, jog minėtos patronuojančios bendrovės turėjo lemiamos įtakos atitinkamoms dukterinėms bendrovėms Italijoje, nes yra įprasta vietos vadovybei palikti visiškai valdomos dukterinės bendrovės einamųjų reikalų tvarkymą (ginčijamo sprendimo 338 konstatuojamoji dalis).

26 Pasak Komisijos, nė viena iš šių įmonių apskritai neįrodė grupės ypatumo, dėl kurio dukterinės bendrovės veikla didžiąja dalimi nepriklausytų nuo jos įtakos (ginčijamo sprendimo 339 konstatuojamoji dalis).

27 Šiuo aspektu Komisija išanalizavo *Deltafina*, *Dimon Italia*, *Transcatab* ir jų patronuojančių bendrovių ekonominių ryšių tvirtumą, kuris įrodo, jog Italijoje esančios dukterinės bendrovės sudaro vieną ūkio subjektą kartu su likusia jų grupės dalimi. Komisija pažymėjo, kad aptariamos grupės buvo pačios didžiausios pasaulyje tabako lapų prekiautojos ir kad jos dažnai įsigydavo bei parduodavo Italijoje esančių dukterinių bendrovių nupirktą tabaką (ginčijamo sprendimo 340 konstatuojamoji dalis).

28 Dėl *Dimon Inc.* ir SCC Komisija pažymėjo, kad prieš įsigydamos visą *Dimon Italia* ir *Transcatab* įstatinį kapitalą šios dvi bendrovės jas jau valdė kartu su Italijoje esančiais savo partneriais. Todėl tai, kad po šio dukterinių bendrovių įsigijimo jos „paliko nepakeistas vadovybes“, negali būti laikoma įrodymu, kad tapusios vienintelėmis savininkėmis jos nedarė jokios įtakos vadovams. Komisija taip pat nurodė, kad *Dimon Italia* atveju valdybą sudarė tik *Dimon* grupės atstovai ir kad vienas iš jų buvo paskirtas išimtinai nuolat vadovauti įmonei. Kalbėdama apie vykdomųjų įgaliojimų perdavimą

Transcatab generaliniam direktoriui, Komisija pripažino neturinti jokios informacijos, kuria remdamasi galėtų konstatuoti, kad jo, kaip ir kitų valdybos narių, nepaskyrė SCC (ginčijamo sprendimo 341 ir 342 konstatuojamosios dalys).

29 Komisija taip pat atmetė *Dimon Inc*. ir SCC argumentą, kad nebuvo jokio bendravimo tarp jų ir dukterinių bendrovių (ginčijamo sprendimo 343–346 konstatuojamosios dalys).

30 Pirma, Komisija išnagrinėjo, ar *Transcatab* ir SCC galimai bendravo. Šiuo aspektu ji pažymėjo, kad *Transcatab* veikla buvo laikoma *Standard Commercial Tobacco Co., Inc.* (SCTC), SCC visiškai priklausiusios ir dalį SCC grupės sudariusios akcinės bendrovės, veikla ir kad ji buvo analizuojama atsižvelgiant į visos grupės veiklą, į kurią patenka ir SCC grupės vykdomas pardavimas cigarečių gamintojams. Ji padarė išvadą, kad apie *Transcatab* veiklos rezultatus buvo pranešama aukštesnėms grupės instancijoms, kur vėliau buvo apibendrinama (ginčijamo sprendimo 344 konstatuojamoji dalis).

31 Antra, Komisija išnagrinėjo *Dimon Italia* ir *Dimon Inc*. ryšį. Ji pažymėjo, kad dukterinė bendrovė rengė periodines ataskaitas, kurioje buvo konfidencialios informacijos apie jos strategiją ir rezultatus, o tos ataskaitos buvo skirtos grupės bendrovėms, kurios vykdė pirkimus iš *Dimon Italia*. Ji taip pat pažymėjo, kad kiti dokumentai liudijo, jog *Dimon International Inc*. vadovybė ir kitos *Dimon* grupės įmonės tiesiogiai dalyvavo *Dimon Italia* veikloje. Ji nurodė, kad *Dimon Inc*. dažnai buvo įvardijama kaip *Dimon International Inc.*, o tai reiškia, kad pastaroji tikrai veikė aukščiausiu grupės lygiu patronuojančios bendrovės vardu. Komisija padarė išvadą, kad negali būti abejonių dėl *Dimon Italia* ir *Dimon Inc*. bendravimo, nors jis vyko per *Dimon International* (ginčijamo sprendimo 345 konstatuojamoji dalis).

32 Komisija atmetė argumentą, kad *Dimon Inc*. nebuvo tiesioginė *Dimon Italia* patronuojanti bendrovė, nes nebuvo pateikta jokių įrodymų nei dėl *Intabex Netherlands BV* (toliau – *Intabex*) vaidmens, nei dėl galimo jos ir *Dimon Italia* bei jos ir *Dimon Inc.* bendravimo. Be to, atrodo, kad *Intabex* veikė tik kaip tarpinis finansinis holdingas ir neturėjo jokių sąsajų su *Dimon Italia* ūkiniais veiklos aspektais (ginčijamo sprendimo 346 konstatuojamoji dalis).

33 Komisija pažymėjo, jog dėl to, kad grupės, kurioms *Transcatab* ir *Dimon Italia* priklausė pažeidimo laikotarpiu, nustojo egzistavusios po susijungimo į naują ūkio subjektą *Alliance One*, ji, kaip šių dviejų grupių teisių perėmėja, yra ginčijamo sprendimo adresatė. Taip pat nutiko ir *Dimon Italia* atveju, kai ją *Intabex* pardavė asmenims, kurie ją pervadino *Mindo* (ginčijamo sprendimo 349 ir 350 konstatuojamosios dalys).

34 Atsižvelgusi į šią informaciją, ginčijamo sprendimo 351 punkte Komisija padarė išvadą, kad *Deltafina*, *Universal*, *Mindo* (buvusi *Dimon Italia*), *Transcatab*, *Alliance One*, *Romana Tabacchi*, APTI ir *Unitab* turi būti laikomos atsakingomis už pažeidimus ir joms turi būti skirtas ginčijamas sprendimas.

2. *Baudų dydžio nustatymas*

35 Ginčijamo sprendimo 356–404 konstatuojamosiose dalyse Komisija nustatė baudas, kurias reikia skirti to sprendimo adresatams.

36 Pirma, Komisija išnagrinėjo pažeidimo sunkumą. Priminusi, kad vertindama turėjo atsižvelgti į pažeidimo pobūdį, jo konkretų poveikį rinkai, jeigu jis gali būti įvertintas, ir į atitinkamos geografinės rinkos dydį, ginčijamo sprendimo 369 konstatuojamojoje dalyje ji padarė išvadą, kad perdirbėjų padarytas pažeidimas turi būti laikomas labai sunkiu.

37 Antra, ginčijamo sprendimo 370–376 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo „konkretaus vaidmens“ ir „atgrasymo“ klausimą. Šiuo aspektu ji nurodė, kad reikia atsižvelgti „į kiekvienos įmonės konkretų vaidmenį ir į tikėtiną jos neteisėtų veiksmų atgarsį“.

38 Pirmiausia Komisija nusprendė, kad baudos turi būti nustatytos atsižvelgiant į kiekvienos aptariamos šalies poziciją rinkoje (ginčijamo sprendimo 371 konstatuojamoji dalis).

39 Šiuo aspektu Komisija nusprendė, kad, kalbant apie *Deltafina*, jai būti skirta didžiausia pradinė bauda, nes ji buvo didžiausia pirkėja, o 2001 m. jos rinkos dalis sudarė maždaug 25 % (ginčijamo sprendimo 372 konstatuojamoji dalis).

40 Kadangi 2001 m. *Transcatab*, *Dimon Italia* ir *Romana Tabacchi* užimamos aptariamos rinkos dalys buvo mažesnės, t. y. apie 9–11 %, Komisija nusprendė, kad šios įmonės „turi būti suskirstytos į grupes“ ir kad joms skirta pradinė bauda turi būti mažesnė (ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamoji dalis).

41 Vis dėlto Komisija nusprendė, kad pradinė bauda, kuri atspindi tik užimamą rinkos dalį, *Deltafina*, *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Transcatab* neturės pakankamo atgrasomojo poveikio, nes, nepaisant santykinai ribotos jų apyvartos, kiekviena jų priklauso (*Mindo* atveju – priklausė) didelį ekonominį ir finansinį pajėgumą turinčioms tarptautinėms

grupėms, kurios yra pagrindinės pasaulyje tabako prekiautojos, ir tabako pramonėje veikia įvairiais lygmenimis įvairiose geografinėse rinkose (ginčijamo sprendimo 374 konstatuojamoji dalis).

42 Todėl siekdama baudai suteikti atgrasomąjį poveikį Komisija nusprendė, kad reikia taikyti dauginimo koeficientą 1,5, t. y. 50 % padidinti *Deltafina* nustatytą pradinę baudą, o *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Transcatab* skirtoms pradinėms baudoms taikyti dauginimo koeficientą 1,25, t. y. baudas padidinti 25 %. (ginčijamo sprendimo 375 konstatuojamoji dalis).

43 Taigi ginčijamo sprendimo 376 konstatuojamojoje dalyje Komisija nustatė tokias pradines baudas:

— *Deltafina*: 37,5 mln. eurų,

— *Transcatab*: 12,5 mln. eurų,

— *Dimon Italia* (*Mindo*): 12,5 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 10 mln. eurų.

44 Trečia, Komisija išnagrinėjo pažeidimo trukmės klausimą.

45 Remiantis ginčijamo sprendimo 377–379 konstatuojamosiomis dalimis matyti, kad Komisija pradines baudas padidino 10 % už kiekvienus nepertraukiamus pažeidimo metus ir 5 % už kiekvieną papildomą šešių mėnesių laikotarpį. Taigi pradinė bauda buvo padidinta 60 % už šešerių metų ir keturių mėnesių trukmės pažeidimo laikotarpį *Deltafina*, *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Transcatab* atveju, ir 25 % už dvejų metų aštuonių mėnesių pažeidimo laikotarpį *Romana Tabacchi* atveju.

46 Todėl ginčijamo sprendimo adresatėms buvo skirtos tokios pagrindinės baudos:

— *Deltafina*: 60 mln. eurų,

— *Transcatab*: 20 mln. eurų,

— *Dimon Italia* (*Mindo*): 20 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 12,5 mln. eurų.

47 Ketvirta, ginčijamo sprendimo 380–398 konstatuojamosiose dalyse Komisija išnagrinėjo, ar reikia atsižvelgti į lengvinančias aplinkybes. *Dimon Italia* ir *Transcatab* atveju ji atmetė visus jų argumentus, kuriuos jos pateikė siekdamos, kad būtų pritaikytos lengvinančios aplinkybės.

48 Penkta, Komisija nustatė baudų dydžius pritaikius lengvinančias aplinkybes ir atitinkamai 50 % ir 30 % sumažino *Deltafina* bei *Romana Tabacchi* skirtas pagrindines baudas ir išnagrinėjo, ar reikia koreguoti pagrindinių baudų dydį įvairiems adresatams, kad jos neviršytų 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk. 2 t., p. 205) 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos 10 % nuo apyvartos ribos.

49 Šiuo aspektu ji patikslino, kad kai nagrinėjamos įmonės priklauso grupei, laikoma įrodyta, jog toms įmonėms lemiamą įtaką daro jų patronuojančios bendrovės, ir kad dėl to, jog pastarosios yra solidariai atsakingos už jų dukterinei bendrovei skirtą baudą, būtent į grupės apyvartą pasaulio mastu turi būti atsižvelgta, kai reikia nustatyti minėtą 10 % ribą (ginčijamo sprendimo 401 konstatuojamoji dalis).

50 Todėl ji nusprendė, kad *Romana Tabacchi* skirta bauda neturi viršyti 2,05 mln. eurų ir kad nereikia mažinti kitų baudų pagal šią nuostatą (ginčijamo sprendimo 402 ir 403 konstatuojamosios dalys).

51 Baudos didžiausios ribos analizę Komisija baigė, kai *Mindo* solidarią atsakomybę apribojo iki 10 % nuo paskutinių finansinių metų apyvartos ribos, t. y. iki 3,99 mln. eurų, nes ginčijamo sprendimo priėmimo momentu ji nepalaikė jokių ryšių su buvusia *Dimon* grupe, tapusia *Alliance One* (ginčijamo sprendimo 404 konstatuojamoji dalis).

52 Šešta, Komisija išreiškė poziciją dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo (ginčijamo sprendimo 405–500 konstatuojamosios dalys).

53 Konstatavusi, kad *Dimon Italia* ir *Transcatab* įvykdė reikalavimus, kurie joms nustatyti pateikiant prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, Komisija, remdamasi jų pateiktais įrodymais ir bendradarbiavimu per procedūrą, padarė išvadą, kad joms taikytinas pats didžiausias sumažinimas, nustatytas neperžengiant ribų, kurios joms buvo nurodytos po prašymų atleisti nuo baudos arba ją sumažinti pateikimo, t. y. atitinkamai 50 % ir 30 % (ginčijamo sprendimo 492–499 konstatuojamosios dalys). Kita vertus, *Deltafina* nebuvo atleista nuo baudos ir ta bauda nebuvo sumažinta.

54 Remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalimi, ginčijamo sprendimo 2 dalyje Komisija nustatė tokias ginčijamo sprendimo adresatėmis esančioms įmonėms ir įmonių asociacijoms skirtinas baudas:

— *Deltafina* ir *Universal* solidariai: 30 mln. eurų,

— *Dimon Italia* (*Mindo*) ir *Alliance One*: 10 mln. eurų, *Alliance One* atsakinga už visos baudos sumokėjimą, o *Mindo* solidariai atsakinga tik už 3,99 mln. eurų sumokėjimą,

— *Transcatab* ir *Alliance One* solidariai: 14 mln. eurų,

— *Romana Tabacchi*: 2,05 mln. eurų,

— APTI: 1 000 eurų,

— *Unitab*: 1 000 eurų.

Procesas ir šalių reikalavimai

55 2006 m. sausio 24 d. Bendrojo Teismo (buvęs Pirmosios instancijos teismas) kanceliarijai pateiktu pareiškimu *Alliance One* pareiškė šį ieškinį.

56 Pareiškime *Alliance One* paprašė sujungti šią bylą su bylomis, kuriose ieškinius pareiškė *Mindo* ir *Transcatab* (žr. šio sprendimo 57 ir 58 punktus).

57 2006 m. sausio 20 d. *Mindo* pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies arba, nepatenkinus šio prašymo, dėl ginčijamu sprendimu jai skirtos baudos sumažinimo (byla T-19/06).

58 2006 m. vasario 3 d. *Transcatab* taip pat pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies ir, nepatenkinus šio prašymo, dėl ginčijamu sprendimu jai skirtos baudos sumažinimo (byla T-39/06) bei paprašė tą bylą sujungti su šia byla.

59 2006 m. liepos 27 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu atskiru raštu *Mindo* paprašė bylą T-19/06 sujungti su šia byla. 2006 m. rugpjūčio 21 d. *Alliance One* pateikė pastabas dėl šio prašymo ir pritarė tokiam sujungimui.

60 2006 m. rugpjūčio 21 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktame rašte Komisija nurodė mananti, kad šių bylų sujungimas nesudarys galimybės gerokai padidinti proceso veiksmingumą, ir pasikliaujanti Bendrojo Teismo išmintingumu.

61 Bendrasis Teismas nepatenkino prašymo sujungti bylas.

62 2009 m. lapkričio 24 d. Bendrasis Teismas, pritaikęs Procedūros reglamento 64 straipsnyje nustatytas proceso organizavimo priemones, raštu pateikė klausimą *Alliance One*, kuri į jį atsakė per nustatytą terminą. 2010 m. vasario 2 d. Komisija pateikė pastabas dėl *Alliance One* atsakymo.

63 Susipažinęs su teisėjos pranešėjos pranešimu, Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, pritaikęs Procedūros reglamento 64 straipsnyje nustatytas proceso organizavimo priemones, paprašė šalių pateikti tam tikrus dokumentus. Į šį prašymą šalys atsakė per nustatytą terminą.

64 Per 2010 m. rugsėjo 28 d. teismo posėdį buvo išklausytos šalių žodinės pastabos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

65 *Alliance One* Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 dalį tiek, kiek ji susijusi su *SCC*, *Dimon Inc.* ir *Alliance One*,

— sumažinti *Transcatab* ir *Dimon Italia* (*Mindo*) skirtas baudas, kad jos neviršytų 10 % paskutinių finansinių metų apyvartos,

— nepatenkinus šių prašymų, sumažinti *Transcatab* ir *Dimon Italia* (*Mindo*) skirtas baudas, nes dauginimo koeficientas neturėjo būti taikytas,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

66 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš *Alliance One* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

67 Ieškiniui pagrįsti *Alliance One* pateikia iš esmės tris pagrindus, kurie suskirstyti į daug dalių. Pirmasis, t. y. pagrindinis ieškinio pagrindas, grindžiamas dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių ir teisės į gynybą pažeidimu. Antrasis ieškinio pagrindas grindžiamas Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies pažeidimu tiek, kiek skirta bauda viršija 10 % 2005 m. atitinkamai *Transcatab* ir *Dimon Italia* pasiektos apyvartos, ir proporcingumo principo pažeidimu nustatant galutinį baudos dydį. *Alliance One* papildomai taip pat pateikia trečiąjį ieškinio pagrindą, grindžiamą faktinių aplinkybių bei teisės klaida ir proporcingumo principo pažeidimu bei nemotyvavimu nustatant dauginimo koeficientą.

A — *Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių ir teisės į gynybą pažeidimu*

68 Šis ieškinio pagrindas gali būti suskirstytas į keturias dalis. Pirmoje dalyje *Alliance One* teigia, kad Komisija nesilaikė dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių. Antroje dalyje *Alliance One* teigia, kad SCC ir *Dimon Inc.* Komisijai pateikė įrodymų, liudijančių, kad jos nedarė lemiamos įtakos dukterinėms bendrovėms, tačiau Komisija iš esmės į juos neatsižvelgė. Trečioje dalyje *Alliance One* kaltina Komisiją pažeidusią SCC ir *Dimon Inc*. teisę į gynybą, nes ginčydama jų pateiktus įrodymus naudojosi pranešime apie kaltinimus nenurodytais dokumentais ir dokumentais, su kuriais nėra galimybės susipažinti. Ketvirtoje dalyje *Alliance One* teigia, kad Komisija pažeidė taisykles, reglamentuojančias įrodinėjimo naštą.

1. *Dėl pirmos dalies, susijusios su dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių nesilaikymu*

a) Šalių argumentai

69 *Alliance One* teigia, kad Komisija padarė klaidą, kai nusprendė, kad pažeidimo laikotarpiu SCC ir *Dimon Inc*. darė lemiamą įtaką atitinkamai *Transcatab* ir *Dimon Italia*, ir dėl to ją pripažino solidariai atsakinga už šių įmonių neteisėtus veiksmus.

70 Pasak *Alliance One*, ginčijamas sprendimas grindžiamas klaidingu šioje byloje reikšmingos teismų praktikos aiškinimu, nes jame konstatuojama, kad galima daryti prielaidą, jog patronuojanti bendrovė, valdanti visas dukterinės bendrovės akcijas, daro lemiamą įtaką pastarosios elgesiui prekybos srityje. Šiam teiginiui pagrįsti *Alliance One* remiasi keliais Teisingumo Teismo sprendimais, kai kuriose bylose, kuriose priimti tie sprendimai, pateiktomis generalinių advokatų išvadomis ir tam tikrais Bendrojo Teismo sprendimais. Remiantis, be kita ko, 2006 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* (C-286/98 P, Rink. p. I-9925), kuris patvirtintas kitais sprendimais, darytina išvada, kad visada reikia pateikti papildomų įrodymų, nes neužtenka paprasčiausio fakto, jog laikotarpiu, kai dukterinė bendrovė darė EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą, patronuojanti bendrovė valdė visas jos akcijas, kad būtų galima daryti prielaidą, jog motininė bendrovė darė lemiamą įtaką dukterinės bendrovės veiksmams, ir dėl to ją pripažinti solidariai atsakinga už dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą.

71 Be to, sprendimų priėmimo praktikoje Komisija ne kartą pripažino, kad paprasčiausio fakto, jog bendrovė valdo visas dukterinės bendrovės, kuri tiesiogiai dalyvavo darant konkurencijos teisės pažeidimą, akcijas, iš esmės nepakanka jos atsakomybei įrodyti, todėl reikia papildomos informacijos, kuria remiantis būtų galima tvirtai įrodyti grupės atsakomybę už vienos iš jos dukterinių bendrovių elgesį, kai patronuojanti bendrovė kartelyje tiesiogiai nedalyvavo.

72 *Alliance One* daro nuorodą būtent į atvejus, kai Komisija nepripažino patronuojančios bendrovės atsakinga už dukterinės bendrovės elgesį, ir ypač kritikuoja Komisijos poziciją byloje, kurioje priimtas 2004 m. spalio 20 d. sprendimas byloje *Žaliavinis tabakas – Ispanija* (COMP/38.238/B.2)), kai patronuojančią bendrovę ji pripažino atsakinga dėl to, jog tiesiogiai dalyvavo kartelyje, arba kai rėmėsi kita informacija, kad įrodytų patronuojančios bendrovės atsakomybę.

73 Remiantis būtent Komisijos sprendimų priėmimo praktikos analize darytina išvada, kad, be paprasčiausios informacijos, jog bendrovė valdo visas dukterinės bendrovės akcijas, ji taip pat reikalauja pateikti „kitų“ įrodymų, susijusių su:

— patronuojančios bendrovės tiesioginiu dalyvavimu darant pažeidimą,

— patronuojančios bendrovės atsakomybe už pažeidimo įgyvendinimą,

— patronuojančios bendrovės dalyvavimu susitikimuose, kuriuose diskutuota apie antikonkurencinius veiksmus,

— faktu, kad patronuojanti bendrovė nepatvirtino ar nenurodė, jog dukterinė bendrovė veikia savarankiškai,

— faktu, kad patronuojanti bendrovė per procedūrą prisistatė kaip vienintelė pašnekovė,

— įrodymais, kad patronuojanti bendrovė „žinojo“ apie susitarimus, arba faktu, kad ji aiškiai paneigė žinanti apie neteisėtus veiksmus.

74 Galiausiai, remiantis teismų praktikos ir Komisijos sprendimų priėmimo praktikos analize, darytina išvada, kad:

— Komisija privalo įrodyti, jog patronuojanti bendrovė darė lemiamą įtaką dukterinei bendrovei,

— kai dukterinė bendrovė yra visiškai valdoma, to įrodymo našta neneigiama, o paprasčiausia palengvinama, jei surinkti kiti įrodymai ar požymiai tokiai išvadai pagrįsti,

— tik tais atvejais, kai patronuojanti bendrovė visiškai valdo dukterinę bendrovę ir kai yra kitų su jos dalyvavimu susijusių požymių, gali būti preziumuojama patronuojančios bendrovės atsakomybė ir jai perkeliama nedalyvavimo įrodinėjimo našta,

— ši prezumpcija gali būti bet kada paneigta, jei *Alliance One* sugebėtų pateikti pakankamos informacijos, kuria remdamasi galėtų įrodyti, kad nors galėjo daryti lemiamą įtaką, šiuo atveju ji to nedarė.

75 *Alliance One* ginčija ginčijamame sprendime Komisijos pateiktą teismų praktikos aiškinimą ir pažymi, kad per procedūrą tik nurodė, kad SCC ir *Dimon Inc.* valdė visas Italijoje esančių jų dukterinių bendrovių akcijas, ir nusprendė tai esant pakankama, kad įrodinėjimo našta galėtų būti perkelta šalims.

76 Nepagrįstai perkėlusi įrodinėjimo naštą SCC ir *Dimon Inc.*, prezumpciją *iuris tantum* Komisija pakeitė į prezumpciją *iuris et de iure*, t. y. į prezumpciją, kuri negali būti paneigta pateikus priešingų įrodymų.

77 Taigi, įrodinėjimo, kad patronuojanti bendrovė daro lemiamą įtaką dukterinei bendrovei, našta negali būti paneigta, kai dukterinė bendrovė yra visiškai jos valdoma. Šioje byloje įrodinėjimo našta galėjo būti perkelta *Alliance One* tik tuo atveju, jei Komisija būtų pateikusi įtikinamų duomenų, įrodančių, kad *Transcatab* ir *Dimon Italia* pažeidimo laikotarpiu patyrė patronuojančių bendrovių lemiamą įtaką.

78 Todėl pasak ieškovės, Komisija padarė teisės klaidą kai preziumavo *Dimon Inc.* ir SCC atsakomybę už jų dukterinių bendrovių veiksmus.

79 Komisija prašo atmesti šią pirmojo ieškinio pagrindo dalį.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

80 Reikia priminti, kad konkurencijos teisė taikoma įmonių veiklai (2004 m. sausio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 59 punktas) ir kad sąvoka „įmonė“ apima bet kurį ūkinę veiklą vykdantį subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar finansavimo būdus (2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 112 punktas ir 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją*, C-97/08 P, Rink. p. I-8237, 54 punktas).

81 Tesimų praktikoje nustatyta, kad sąvoka „įmonė“ šiame kontekste turi būti suprantama kaip reiškianti ekonominį vienetą, net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų (2006 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, C-217/05, Rink. p. I-11987, 40 punktas ir 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 55 punktas; 2005 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DaimlerChrysler prieš Komisiją*, T-325/01, Rink. p. II-3319, 85 punktas).

82 Kai toks ūkio subjektas pažeidžia konkurencijos taisykles, remiantis asmeninės atsakomybės principu, jis turi atsakyti už šį pažeidimą (šiuo klausimu žr. 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 145 punktą; 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *ETI ir kt.*, C-280/06, Rink. p. I-10893, 39 punktą ir 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. prieš Komisiją* 56 punktą).

83 Konkurencijos teisės pažeidimas turi būti nedviprasmiškai inkriminuotas juridiniam asmeniui, kad būtų galima jam skirti baudas. Kad būtų galima taikyti ir vykdyti Komisijos sprendimus konkurencijos teisės srityje, kaip jų adresatą būtina nurodyti juridinio asmens statusą turintį subjektą (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij prieš Komisiją*, T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, Rink. p. II-931, 978 punktą).

84 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, darytina išvada, kad atsakomybė už dukterinės bendrovės elgesį gali tekti patronuojančiai bendrovei būtent tuo atveju, kai nors ir turėdama savarankišką teisinį subjektiškumą, ši dukterinė bendrovė savarankiškai nesprendžia dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės įgyvendina patronuojančios bendrovės nurodymus, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius (žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 58 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

85 Kadangi tokiu atveju patronuojanti bendrovė ir jos dukterinė bendrovė yra to paties ekonominio vieneto nariai ir sudaro vieną įmonę pagal EB 81 straipsnį, Komisija gali sprendimą, kuriuo skiriamos baudos, adresuoti patronuojančiai bendrovei, nesant reikalo įrodyti asmeninio šios bendrovės dalyvavimo darant pažeidimą (šiuo klausimu žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 59 punktą).

86 Remiantis teismų praktika taip pat darytina išvada, kad konkrečiu atveju, kai patronuojanti bendrovė valdo 100 % konkurencijos taisyklių pažeidimą padariusios dukterinės bendrovės kapitalo, pirma, ši patronuojanti bendrovė gali daryti lemiamą įtaką dukterinės bendrovės elgesiui ir, antra, egzistuoja nuginčijama prezumpcija, kad minėta patronuojanti bendrovė iš tikrųjų daro tą įtaką (žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 60 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

87 Tokiomis aplinkybėmis Komisijai pakanka įrodyti, jog patronuojančiai bendrovei priklauso visas dukterinės bendrovės kapitalas, kad būtų preziumuojama, jog patronuojanti bendrovė daro lemiamą įtaką dukterinės bendrovės prekybos politikai. Tada Komisija gali pripažinti, kad patronuojanti bendrovė solidariai atsakinga už dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, nebent patronuojanti bendrovė, kuri turi paneigti šią prezumpciją, pateiktų pakankamų įrodymų, kuriais remdamasi galėtų įrodyti, kad jos dukterinė bendrovė rinkoje elgiasi savarankiškai (šiuo klausimu žr. 70 punkte minėto Sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 29 punktą ir 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 61 punktą).

88 Nors šio sprendimo 70 punkte minėto Sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 28 ir 29 punktuose Teisingumo Teismas nurodė ne tik 100 % dukterinės bendrovės kapitalo valdymą, bet ir kitas aplinkybes, kaip antai, kad nebuvo užginčyta, jog patronuojanti bendrovė darė įtaką dukterinės bendrovės prekybos politikai arba kad abiem bendrovėms buvo bendrai atstovaujama per administracinę procedūrą, vis dėlto šias aplinkybes Teisingumo Teismas nurodė tik siekdamas paminėti visus elementus, kuriais remdamasis Pirmosios instancijos teismas grindė savo motyvus, o ne tam, kad šio sprendimo 86 punkte minėtai prezumpcijai įgyvendinti nustatytų reikalavimą pateikti papildomų duomenų, kuriais remiantis būtų galima įrodyti, kad patronuojanti bendrovė tikrai darė įtaką (žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 62 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką; 2008 m. spalio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik prieš Komisiją*, T-69/04, Rink. p. II-2567, 57 punktą).

89 Remiantis ginčijamu sprendimu darytina išvada, jog tam, kad patronuojančiai bendrovei priskirtų atsakomybę už jos dukterinės bendrovės padarytą pažeidimą, Komisija iš pradžių darė prielaidą, kad ją priskirti galima, kai patronuojanti bendrovė ir jos dukterinė bendrovė sudaro vieną ekonominį vienetą ir todėl yra viena įmonė, kaip nustatyta EB 81 straipsnyje (ginčijamo sprendimo 325 konstatuojamoji dalis).

90 Pagrindinis elementas, kuriuo Komisija rėmėsi įrodinėdama, kad patronuojančiai bendrovei galima inkriminuoti jos dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus, yra pastarosios nesavarankiškumas, kiek tai susiję su jos elgesiu rinkoje. Tas nesavarankiškumas yra natūrali patronuojančios bendrovės „lemiamos įtakos“ dukterinei bendrovei pasekmė, nes tai, kad tokia įtaka iš tikrųjų daroma, galima preziumuoti, remiantis teismų praktika, tuo atveju, kai patronuojanti bendrovė valdo visas dukterinės bendrovės akcijas (žr. ginčijamo sprendimo 329 ir 330 konstatuojamąsias dalis).

91 Taigi ginčijamo sprendimo 331 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad šiuo atveju *Deltafina*, *Dimon Italia* ir *Transcatab* „stokojo savarankiškumo“, nes jas visiškai valdė jų atitinkamos patronuojančios bendrovės.

92 Priešingai nei teigia *Alliance One*, t. y. kad šioje byloje prezumpciją *iuris tantum* Komisija pakeitė į prezumpciją *iuris et de iure*, šis samprotavimas nenukrypsta nuo nuginčijamos prezumpcijos logikos. Taigi, kaip ir kitų konkurencijos teisėje pripažįstamų nuginčijamų prezumpcijų atveju, jei Komisija gali teisėtai preziumuoti faktinę aplinkybę, ji laikoma įrodyta, kol aptariama įmonė nepaneigs prezumpcijos pateikdama įtikinamų priešingų įrodymų (žr. 82 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 121 ir 126 punktus bei 1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Hüls prieš Komisiją*, C-199/92 P, Rink. p. I-4287, 162 ir 167 punktus). Be to, atsižvelgiant į jos nuginčijamumą, minėta prezumpcija, kuri kiekvienu atveju gali

būti paneigta, nesudaro prielaidos atsakomybę automatiškai priskirti visą dukterinės bendrovės įstatinį kapitalą valdančiai patronuojančiai bendrovei, nes tai prieštarautų asmeninės atsakomybės principui, kuriuo grindžiama konkurencijos teisė.

93 Taigi Komisija laikėsi dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių, kai iš esmės nusprendė, kad SCC ir *Dimon Inc.*, po kurių susijungimo *Alliance One* tapo jų teisių perėmėja, atsakingos už jų dukterinių bendrovių *Transcatab* ir *Dimon Italia* padarytą pažeidimą.

94 Reikia konstatuoti, kad tokia išvada negali būti paneigta *Alliance One* argumentais, išdėstytais atsakyme į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą dėl išvadų, kurias reikia padaryti atsižvelgiant į 80 punkte minėtą Sprendimą *Akzo Nobel prieš Komisiją*. Jos nuomone, pirma, tame sprendime Teisingumo Teismas klaidingai aiškino ankstesnę teismų praktiką, būtent 70 punkte minėtą Sprendimą, ir bet kuriuo atveju teismų praktika šiuo klausimu yra nevienareikšmė. Antra, bylos, kurioje priimtas 80 punkte minėtas Sprendimas *Akzo Nobel prieš Komisiją*, faktinės aplinkybės skiriasi nuo šios bylos faktinių aplinkybių, nes kartelyje dalyvavo daug dukterinių bendrovių ir todėl buvo sunkiau įrodyti, kad patronuojanti bendrovė nežinojo apie antikonkurencinę veiklą. Kalbant apie pirmąjį argumentą, pažymėtina, kad pakanka konstatuoti, jog remiantis 80 punkte minėtu Sprendimu *Akzo Nobel prieš Komisiją* (šiuo klausimu taip pat žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje, kurioje priimtas 80 punkte minėtas Sprendimas *Akzo Nobel prieš Komisiją*, Rink. p. I-8241, 60 ir 61 punktus) darytina išvada, kad Teisingumo Teismas ne tik atsižvelgė į teismų praktiką, kuria *Alliance One* grindžia didžiąją dalį argumentų, ir, be kita ko, į 70 punkte minėtą Sprendimą *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, bet ir vienareikšmiškai išaiškino ankstesnę teismų praktiką (80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 58–62 punktai). Kalbant apie antrąjį argumentą, pakanka konstatuoti, kad tariamas bylos, kurioje priimtas 80 punkte minėtas Sprendimas *Akzo Nobel prieš Komisiją*, ir šios bylos skirtumas yra nereikšmingas, nes pirmoje byloje atsakomybės priskyrimo kriterijus visiškai nebuvo patronuojančios bendrovės tiesioginio ar netiesioginio

žinojimo apie dukterinės bendrovės ar bendrovių įgyvendinamus veiksmus kriterijus. Bet kuriuo atveju, kaip visiškai teisingai nurodo Komisija, šiame sprendime į tokį elementą visiškai nebuvo atsižvelgta.

95 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus pirmojo ieškinio pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

2. *Dėl antros dalies, susijusios su neatsižvelgimu į „SCC“ ir „Dimon Inc“. pateiktus įrodymus prezumpcijai paneigti*

a) Šalių argumentai

96 *Alliance One* teigia, kad *SCC* ir *Dimon Inc.* pateikė, nors ir neprivalėjo to daryti, įvairių ir išsamių įrodymų, kad jos nei dalyvavo kartelyje, nei darė įtaką dukterinių bendrovių veiksmams, ir aiškiai įrodė, kad nė viena teismų praktikoje patvirtinta situacija šioje byloje neegzistavo. Taigi šie įrodymai liudija, kad SCC ir *Dimon Inc.* nedarė ir neturėjo galimybių daryti lemiamos įtakos Italijoje esančioms dukterinėms bendrovėms.

97 Be to, *Alliance One* kaltina Komisiją, kad neteisingai išaiškino SCC ir *Dimon Inc.* pateiktus įrodymus. Taigi ji kritikuoja ne tik atskiras ginčijamo sprendimo ištraukas, kuriose Komisija nagrinėja ir atmeta tuos įrodymus, bet ir naudojimąsi dokumentais, kuriais ji rėmėsi.

98 Jos teigimu, SCC ir *Dimon Inc.* atsakymai į pranešimą apie kaltinimus aiškiai parodo, kad abiejų grupių struktūra buvo labai decentralizuota, ypač atsižvelgiant į Italijos žaliavinio tabako rinkai būdingas ypatybes. Taigi patronuojančios bendrovės lemiama įtaka būtų nesuderinama su rinkos poreikiais. Beje, kadangi šios dvi grupės turi įvairių šalių nacionalinėse tabako rinkose, turinčiose savų ypatumų, veikiančias dukterines bendroves, jos neturi galimybės daryti jokios įtakos dukterinėms bendrovėms.

99 Savo ruožtu *Transcatab* ir *Dimon Italia*, paaiškino, kad jos visada buvo savarankiškos bendrovės aptariamoje rinkoje ir kad pačios nustatinėjo prekybos politiką šioje srityje. Dėl perdirbto tabako pardavimo *Alliance One* primena, kad dukterinės bendrovės klientų atžvilgiu veikė kaip savarankiškos bendrovės. Šiuo aspektu ji atkreipia dėmesį, kad perdirbto tabako pardavimas grupės viduje 1995 m. rugsėjo mėn.–2001 m. birželio mėn. sudarė tik mažąją viso *Dimon Italia* pardavimo dalį (nuo 20 iki 30 %), o didžioji tabako dalis buvo tiesiogiai parduota kitiems klientams.

100 Be to, dublike *Alliance One* pažymi, kad, priešingai nei teigia Komisija, teismų praktikoje nėra jokio precedento, kuriuo remiantis procedūros šalių būtų reikalaujama įrodyti jų grupės specifiką kaip dukterinės bendrovės savarankiškumo pagrindą. Beje, SCC ir *Dimon Inc.* aiškiai įrodė, kad nė vienas teismų praktikoje nurodytas elementas jų atveju nebuvo įrodytas.

101 Kalbant konkrečiau apie SCC pateiktus įrodymus, kad nebuvo daroma jokia lemiama įtaka Italijoje esančiai dukterinei bendrovei *Transcatab*, *Alliance One* teigia, kad:

— *Transcatab* valdybą sudarė daugiausiai buhalteriai italai, iš kurių nė vienas nei anksčiau, nei vėliau neturėjo jokio tiesioginio ar netiesioginio ryšio su SCC; be

to, SCC vaidmuo pasirenkant narius apsiribojo formaliu *Transcatab* generalinio direktoriaus, kuris visiškai nesusijęs su SCC, nurodytų asmenų paskyrimu,

— *Transcatab* įstatų 19 straipsnyje nustatyta, kad jos valdyba turi plačiausius su įmonės valdymu susijusius įgaliojimus,

— nuo 1994 m. rugpjūčio 4 d., t. y. prieš SCC įgijant visišką *Transcatab* kontrolę, už *Transcatab* veiklą buvo atsakingas išimtinai jos generalinis direktorius, kuriam, kaip nurodyta tos pačios dienos *Transcatab* valdybos posėdžio protokole, buvo patikėti visi minėtame įstatų 19 straipsnyje nurodyti įgaliojimai dėl bendrovės įprastos ir specialiosios veiklos valdymo; SCC niekada nekeitė tos situacijos ir generalinis direktorius visada buvo tas pats,

— taigi visus *Transcatab* prekybos politikos reikalus sprendė išimtinai jos generalinis direktorius, kaip patvirtinta valdybos posėdžių, per kuriuos jis paprastai tik informuodavo kitus valdybos narius apie bendrovės prekybos padėtį, o jie formaliai ir *a posteriori* patvirtindavo direktoriaus raštus, protokoluose.

102 Šių įrodymų pakaktų Komisijos prezumpcijai paneigti.

103 *Alliance One* taip pat ginčija Komisijos argumentus, kad SCC nesugebėjo įrodyti, jog *Transcatab* generalinis direktorius buvo ne jos paskirtas; bet kuriuo atveju kiti *Transcatab* valdybos nariai turėjo vykdomuosius įgaliojimus, o SCC neįrodė, kad tuos narius paskyrė ne ji, o juos pasirinko generalinis direktorius.

104 Kalbant, pirma, apie generalinio direktoriaus nepriklausomumą, *Alliance One* vėl pakartoja įrodžiusi, kad nėra jokio tos dukterinės bendrovės direktoriaus, kuris buvo paskirtas gerokai iki jos perdavimo SCC, ryšio su įsigijusia bendrove. Bet kokiu atveju Komisija turėtų įrodyti, kad *Transcatab* vadovybę paskyrė SCC prieš šiai įgijant visą jos kontrolę.

105 Kalbant, antra, apie kitų valdybos narių vykdomuosius įgaliojimus, ji visų pirma primena, kad įprastų ir specialiųjų bendrovės valdymo įgaliojimų perdavimo Komisija neginčijo. Antra, ji atmeta tariamus išsamius įrodymus, kad kiti valdybos nariai, pavyzdžiui, S. M., užėmė vykdomąsias pareigas, ir nelaiko jų reikšmingais, nes, viena vertus, jais remiantis negalima padaryti išvados, kad *Transcatab* veiklai vadovavo ne vienas asmuo, ir, kita vertus, juose nėra jokių požymių, rodančių, kad valdybos nariai dalyvavo nustatant įmonės pirkimo politiką. Bet kuriuo atveju Komisija negali pagrįstai remtis šiais dokumentais, nes jie ankstesni už ginčijamo kartelio pradžią.

106 Be to, remiantis vienu valdybos posėdžių protokolu, kurį *Alliance One* pridėjo prie bylos, darytina išvada, kad generalinis direktorius informuodavo kitus valdybos narius apie bendrovės prekybinę padėtį ir kad jie automatiškai *a posteriori* patvirtindavo visus jo raštus. Kita vertus, nėra jokių įrodymų apie bet kokį kitų valdybos narių dalyvavimą bendrovės prekybos politikoje.

107 Trečia, *Alliance One* teigia, kad klausimas, ar *Transcatab* valdybos narius paskyrė SCC, neturi jokios reikšmės, nes net jei kitus valdybos narius būtų paskyrusi SCC, jie nebūtų turėję jokių įgaliojimų vadovauti *Transcatab* veiklai.

108 Be to, remiantis tam tikrais prie bylos pridėtais dokumentais, galima daryti išvadą, kad akcininkai pasitenkindavo metinių ataskaitų patvirtinimu. Beje, nėra jokių įrodymų, kad generalinis direktorius diskutuodavo su kitais valdybos nariais ar, juo labiau su patronuojančia bendrove apie *Transcatab* pirkimo politiką. Tam tikrų visiškai su dukterinės bendrovės valdymu nesusijusių būtinų kontaktų buvimas negali būti patronuojančios bendrovės daromos įtakos dukterinei bendrovei įrodinėjimo kriterijus.

109 Kita vertus, kalbant apie *Dimon Inc.* pateiktus įrodymus, kad ji nedarė jokios lemiamos įtakos dukterinei bendrovei *Dimon Italia, Alliance One* primena, kad:

— *Dimon Italia* valdybą sudarė Italijos žaliavinio tabako rinkos ekspertai ir kad *Dimon Inc.* nepaskyrė nė vieno valdybos nario po to, kai įgijo *Dimon Italia* kontrolę, išskyrus du asmenis, kurie vykdė su finansiniais reikalais susijusias užduotis, ir V. R. (paskirtas 1998 m.), kuris buvo *Reditab Srl*, bendrovės, kurios 50 % akcijų priklausė jo šeimai, o likę 50 % – *Dibrell Brothers Inc.*, kurią 1995 m. pabaigoje įsigijo *Dimon Inc.*, vykdomasis direktorius; tai pastaroji *Dimon Italia* valdymą perdavė asmenims, turintiems puikių žinių apie vietos rinką,

— už pirkimą atsakingi direktoriai, t. y. V. R. ir F. R. (R. šeimos nariai) ir B. (buvęs *Dibrell Italia* direktorius), net po to, kai *Dimon Inc.* perėmė kontrolę, turėjo visišką savarankiškumą nustatant *Dimon Italia* pirkimo strategiją,

— nebuvo jokio *Dimon Italia* direktorių bei pirkimo skyriaus personalo dubliavimosi su *Dimon Inc.* ar bet kokios kitos *Dimon* grupės bendrovės direktoriais, ir nė vienas valdybos narys niekada nebuvo nei kitos grupės įmonės valdybos narys, nei užėmė vadovaujančias pareigas tose įmonėse.

110 Dublike *Alliance One* atmeta kaip nepagrįstą Komisijos argumentą, kad ji neginčijo, jog *Dimon Inc.* paskyrė *Dimon Italia* valdybos narius po to, kai įgijo išimtinę jos kontrolę.

111 Šiuo aspektu, pirma, ji kaltina Komisiją, kad nepažymėjo, kad kai *Dimon Inc*. įsigijo *Dimon Italia* (tuo metu – *Reditab*), visi trys *Reditab* valdybos nariai buvo palikti eiti pareigas, ir iki 1996 m. sausio 1 d. nebuvo paskirtas nė vienas naujas *Dimon Italia* valdybos narys. Būtent nuo tos datos valdybos narių skaičius padidėjo nuo trijų iki penkių – *Dimon Inc.* paskyrė V. R., buvusį *Reditab* vadovą ir bendrovę įsteigusios šeimos narį, ir N., pirkimo ekspertą, kuris niekada iki tol neturėjo kontaktų su *Dimon* grupe.

112 Perėmusi visą *Dimon Italia* valdymą, *Dimon Inc.* paskyrė tik du finansų ekspertus – W. M., vėliau pakeistą C., kurie nesikišo į dukterinės bendrovės pirkimo politiką ir nebuvo jokios kitos *Dimon* grupės bendrovės valdybos nariai, ir 1998 m. –F. R., kuris turėjo ryšių su bendrove dar iki to laiko, kai ją nupirko *Dimon Inc*.

113 Priešingai nei tvirtina Komisija, W. M. buvo *Dimon International Services Ltd*, su *Dimon Italia* susijusios įmonės, darbuotojas ir neturėjo jokio ryšio su *Dimon International*, o įmonėje *Dimon Italia* nėjo vadovaujančių pareigų. Todėl W. M. paskyrimu negalima įrodyti, kad *Dimon Inc.* „vykdė" *Dimon Italia* prekybos politikos kontrolę.

114 Antra, *Alliance One* ginčija Komisijos teiginį, kad pakanka įrodyti, jog patronuojanti bendrovė paskyrė bent vieną valdybos narį, kad būtų įrodyta, jog ji darė realią įtaką dukterinės bendrovės veiksmams. Teismų praktikoje patvirtinta, kad remiantis tik reikšmingais įrodymais galima nustatyti, ar paskirtas asmuo turėjo įgaliojimus vadovauti įmonės veiklai ir ar tuo pat metu jis buvo kitų grupės įmonių valdybos narys, tačiau taip nėra *Dimon Inc.* paskirtų asmenų atveju.

115 Trečia, *Alliance One* primena R. šeimos atliekamą vaidmenį. Priešingai nei teigia Komisija, V. R., kaip anksčiau *Reditab* valdžiusios šeimos narys, tvarkė šios bendrovės veiklą, kol ją įsigijo *Dimon Inc.*, ir ją vykdė vėliau, visų pirma kaip pirkimų direktorius, vėliau – kaip valdybos narys.

116 Ketvirta, *Alliance One* primena, kad B. buvo valdybos narys, kol bendrovę įsigijo *Dimon Inc.*, ir kad nėra jokių įrodymų dėl kitokių jo ryšių su *Dimon Inc.* Tai, kad B., Komisijos teigimu, dalyvavo kartelyje, nieko nepasako apie jo galimus ryšius su patronuojančia bendrove ir tai neįrodo, kad patronuojanti bendrovė toje veikloje dalyvavo ar žinojo apie antikonkurencinius veiksmus.

117 Penkta, ji kaltina Komisiją, kad neatsižvelgė į tai, jog *Dimon Italia* ir jos pirkimų skyriaus veikla nesidubliavo su *Dimon Inc.* vadovybės arba kurios nors kitos *Dimon* grupės bendrovės veikla.

118 Galiausiai, kalbant apie ginčijamame sprendime nurodytus dokumentus, susijusius su tariamu *Dimon Italia* bendravimu su likusia *Dimon* grupės dalimi, *Alliance One* visų pirma pabrėžia, jog šių dokumentų nepakanka, kad *Dimon Inc.* būtų galima priskirti atsakomybę už dukterinės bendrovės veiksmus, nes tie dokumentai nesusiję su *Dimon Italia* prekybos politika.

119 Konkrečiai kalbant, *Alliance One* teigia, kad su APTI susirinkimu susiję dokumentai yra labai bendro pobūdžio ir neatspindi *Dimon Italia* prekybos politikos. 2002 m. vasario 12 d. C. išsiųstame elektroniniame laiške S. tik nurodyta, kad nacionalinėje žaliavinio tabako rinkoje *Dimon Italia* veikė kaip savarankiškas subjektas. Kalbėdama apie 2001 m. gegužės 10 d. B. elektroninį laišką S., *Alliance One* neigia atsiliepime į ieškinį Komisijos pateiktą aiškinimą, t. y. kad jis įrodo, jog *Dimon Inc.* žinojo apie kartelį, nes kalbama apie naują ir nepriimtiną prieštaravimą. Be to, šiame dokumente nepaaiškinamas ir niekaip neįrodomas Komisijos teiginys, kad S. žinojo apie kartelį. Šis teiginys, be kita ko, visiškai nepagrįstas, nes, remiantis šiuo dokumentu darytina išvada, kad jame kalbama apie perdirbto tabako pardavimą, o ne apie žaliavinio tabako pirkimą, ir kad jame siūlomo susitikimo pagrindinis tikslas yra diskusija apie vieną klientą tabako gamintoją. Dėl dokumentų, kuriais siekiama pagrįsti Komisijos teiginį, kad kitoms *Dimon* grupės bendrovėms *Dimon Italia* rengė periodines ataskaitas apie derlių, pažymėtina, kad *Alliance One* neigia jais remiantis Komisijos padarytą išvadą, nes pastaroji remiasi pagrindo neturinčia prezumpcija. Be to, šiais dokumentais negalima pagrįsti išvados, kad nustatydama pirkimo politiką *Dimon Italia* priklausė nuo *Dimon Inc.* įtakos, nes juose kalbama apie kitą, perdirbto tabako, rinką ir juose pateikta informacija tik apie pardavimą ir bendrą Italijos ekonominę padėtį, nedarant jokios nuorodos į tiekėjus, kainas ar susitarimus su konkurentais. Konkrečiai kalbant, tame dokumente visiškai neminima *Dimon Italia* politika žaliavinio tabako pirkimo srityje. *Alliance One* atkreipia dėmesį, kad nors ginčijamame sprendime kaip papildomą patronuojančios bendrovės ir jos dukterinės bendrovės įrodymą Komisija mini dokumentus 2892–2893, atsiliepime į ieškinį ji taip pat mini, beje, pirmą kartą, dokumentus 2894–2902. Kadangi šie dokumentai buvo parengti dėl galimo *Dimon Italia*

ir *Transcatab* susijungimo, jais remiantis negalima įrodyti, kad *Dimon Inc.* kišosi į *Dimon Italia* „valdymą“ ir kad jos prekybos politika buvo nustatoma grupės lygiu. Kalbant apie elektroninį laišką, kuriame pateiktas *Dimon Inc.* atliktas *Dimon Italia* veiklos vertinimas, ir apie prie jo pridėtą N. parengtą ataskaitą, pažymėtina, kad iš tikrųjų tai tarsi kadenciją baigiančio prezidento „testamentas“, kuriame apibūdinama bendra *Dimon Italia* padėtis. Galiausiai dėl S. adresuoto B. elektroninio laiško, kuriame kalbama apie metinį valdybos posėdį, pažymėtina, jog *Alliance One* teigia, kad jame pateikiama per minėtą metinį posėdį konstatuota bendra įmonės padėties vizija ir kad juo remiantis negalima įrodyti, jog *Dimon Inc.* paprastai gaudavo „išsamią informaciją“ iš *Dimon Italia*.

120 *Alliance One* galiausiai ginčija išvadą, kurią Komisiją daro remdamasi prie atsiliepimo į ieškinį pridėtais dviem naujais dokumentais, t. y. kad S. buvo „*Dimon* įmonių grupėje aukštas pareigas užimantis atsakingas asmuo“ ir kad *Alliance One* bandė sumenkinti jo vaidmenį. Jos nuomone, šiais dokumentais tik patvirtinama, jog S. buvo atsakingas už Europoje perdirbto tabako pardavimo koordinavimą.

121 Galiausiai remiantis šiais dokumentais darytina išvada, kad *Dimon Italia* buvo savarankiška, kai nustatinėjo prekybos politiką, ir kad vienintelė informacija, kuria ji pasikeitė su grupe, buvo bendro pobūdžio ar daugių daugiausia susijusi su konkrečiais klausimais, neturinčiais nieko bendra su jos prekybos politika.

122 *Alliance One* galų gale mano įrodžiusi, kad dokumentais, kuriais Komisija rėmėsi tvirtindama, jog SCC ir *Dimon Inc.* yra atsakingos, neįrodyta, kad šios dvi bendrovės galėjo atitinkamai *Transcatab* ir *Dimon Italia* veiksmams daryti įtaką ar ją darė. Šiais dokumentais net negalima pagrįsti išvados, kad minėtos bendrovės palaikė tiesioginį ryšį.

123 Jos nuomone, dokumentai, į kuriuos Komisija daro nuorodą, yra bendro pobūdžio ir jais remiantis negalima įrodyti, kad patronuojančios bendrovės žinojo apie nagrinėjamą kartelį. Komisija faktiškai nerado nė vieno dokumento, kuriame būtų informacijos, kad SCC arba *Dimon Inc.* Italijoje esančioms dukterinėms bendrovėms būtų davusios nurodymus arba prašiusios ar net gavusios informacijos apie jų politiką pirkimo srityje.

124 Komisija prašo atmesti šią pirmojo ieškinio pagrindo dalį.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

125 Visų pirma reikia pažymėti, kad, kaip minėta šio sprendimo 86 ir 87 punktuose, kai visą dukterinės bendrovės kapitalą valdo patronuojanti bendrovė, Komisija gali preziumuoti, kad ji daro lemiamą įtaką tos dukterinės bendrovės veiksmams, ir neprivalo pateikti papildomų įrodymų, kad patronuojanti bendrovė tikrai darė tokią įtaką ar žinojo apie pažeidimą arba dukterinės bendrovės dalyvavimą darant tą pažeidimą. Tai nuginčijama prezumpcija, kurią galima paneigti priešingais įrodymais. Todėl patronuojanti bendrovė, kurią Komisija laiko solidariai atsakinga už jos dukterinei bendrovei skirtos baudos sumokėjimą, turi paneigti tą prezumpciją pateikdama įrodymų, kad jos dukterinė bendrovė savarankiškai nustato veiksmų rinkoje politiką ir šios dvi bendrovės nėra vienas ūkio subjektas. Priešingu atveju kontrolė laikoma įrodyta tuo, kad prezumpcija, grindžiama viso kapitalo valdymu, nebuvo paneigta (šiuo klausimu žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 60–62 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką; 2009 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją*, T-175/05, nepaskelbtas Rinkinyje, 93 punktą).

126 Siekiant nustatyti, ar dukterinė bendrovė savarankiškai sprendžia dėl savo veiksmų rinkoje, reikia atsižvelgti į visus reikšmingus duomenis apie ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, kurie sieja šią dukterinę bendrovę su patronuojančia bendrove ir kurie gali skirtis, nelygu konkretus atvejis (šiuo klausimu žr. 80 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 74 punktą ir 2010 m. liepos 1 d. Sprendimo *Knauf Gips prieš Komisiją*, C-407/08 P, Rink. p. I-6375, 100 punktą).

127 Šiuo atveju reikia išsiaiškinti, ar Komisija padarė vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad argumentai ir įrodymai *Transcatab* ir *Dimon Italia* savarankiškumui įgyvendinat prekybos politiką įrodyti yra nepakankami, kad būtų galima įrodyti, jog šios dukterinės bendrovės veikė nepriklausomai nuo patronuojančių bendrovių ir kad jos nesudarė vieno ūkio subjekto su patronuojančiomis bendrovėmis.

128 Ginčijamo sprendimo 335–346 konstatuojamosiose dalyse Komisija nagrinėja SCC ir *Dimon Inc*. atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus pateiktus argumentus ir įrodymus, kad jos nedarė lemiamos įtakos dukterinių bendrovių prekybos politikai. Konkrečiai kalbant, 335–340 konstatuojamosiose dalyse ji nagrinėja ir atmeta bendro pobūdžio argumentus, kuriuos SCC ir *Dimon Inc.* sieja su tuo, kad jų dukterinės bendrovės turėjo visiškai savarankišką vietos vadovybę. Ginčijamo sprendimo 341–346 konstatuojamosiose dalyse Komisija nagrinėja ir atmeta konkretesnius SCC ir *Dimon Inc*. argumentus, pateiktus minėtai prezumpcijai paneigti.

Dėl bendro pobūdžio informacijos, pateiktos prezumpcijai paneigti

129 Visų pirma, *Alliance One* pabrėžia, kad grupių SCC ir *Dimon Inc*. sandara buvo labai decentralizuota, jos turėjo vietines visiškai savarankiškas vadovybes, kurioms buvo

perduotos visos funkcijos atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės žaliavinio tabako rinkų ypatybes. Tabako gamintojai turėjo, be kita ko, įrodyti asmeninį ryšį su klientais, t. y. perdirbėjais, todėl patronuojančios bendrovės lemiama įtaka buvo visiškai nesuderinama su rinkos poreikiais.

130 Tačiau, kaip visiškai teisingai ginčijamo sprendimo 338 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, tai, jog dukterinė bendrovė turi vietos vadovybę ir savo išteklius, savaime neįrodo, jog elgesį rinkoje ji nustato nepriklausomai nuo patronuojančios bendrovės. Tai, kad einamosios veiklos valdymas perduotas visiškai valdomos dukterinės bendrovės vietos vadovybei, yra įprasta praktika ir todėl tuo remiantis negalima įrodyti realaus dukterinių bendrovių savarankiškumo. Tas pats pasakytina ir apie argumentą, kad SCC ir *Dimon Inc.* veikia dešimtyse šalių.

131 Be to, reikia pažymėti, kaip tai daro Komisija, kad SCC ir *Dimon Inc.* vadovavo vertikaliai integruotoms grupėms, kuriose dukterinės bendrovės užsiėmė žaliavinio tabako pirkimu, o patronuojančių bendrovių užduotis buvo parduoti perdirbtą tabaką, o tai juo labiau įrodo, kad *Dimon Italia* ir *Transcatab* sudarė vieną ūkio subjektą su patronuojančiomis bendrovėmis (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 1992 m. kovo 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Shell prieš Komisiją*, T-11/89, Rink. p. II-757, 312 punktą). Todėl negalima daryti jokios išvados iš to, kad patronuojančios bendrovės veikė skirtingose rinkose ir neturėjo tiekėjų ir klientų santykiams būdingų ryšių. Dukterinių bendrovių ir jų patronuojančių bendrovių užduočių pasidalijimas yra įprasta praktika vertikaliai integruotose grupėse, kuria remiantis negalima paneigti prezumpcijos, kad SCC ir *Dimon Inc.* tikrai darė lemiamą įtaką atitinkamai *Transcatab* ir *Dimon Italia* veiksmams. Be to, kalbant apie argumentą, kad *Dimon Italia* ne visą produkciją pardavė *Dimon* grupės įmonėms, pakanka pažymėti, kad nors dublike pateikta lentele patvirtinama, kad 1995–2000 m. jos pardavimas grupės viduje sudarė 20–30 % viso pardavimo, šiais duomenimis negalima paneigti ginčijamo sprendimo 340 konstatuojamojoje dalyje Komisijos padarytos išvados, kad aptariamos grupės

„dažniausiai įsigydavo ir parduodavo Italijoje esančių dukterinių bendrovių nupirktą tabaką“.

132 Dėl argumento, kad nėra nė vieno precedento, pagal kurį būtų reikalaujama šalių įrodyti jų grupės specifiką kaip dukterinės bendrovės savarankiškumo pagrindą, pakanka konstatuoti, pirma, kad visi *Alliance One* minėti precedentai susiję su atvejais, kai patronuojanti bendrovė buvo pripažinta atsakinga, ir visiškai nesusiję su prezumpcijos paneigimu. Antra, nors ginčijamo sprendimo 339 konstatuojamojoje dalyje Komisija patvirtino, kad SCC ir *Dimon Inc*. nepateikė jų grupės specifikos įrodymų, tai nereiškia, kad Komisija reikalavo pateikti tokių įrodymų. Išnagrinėjusi SCC ir *Dimon Inc*. pateiktus bendrus argumentus, Komisija galėjo tik konstatuoti, kad jos pateikė įrodymų, kuriais negalima įrodyti, kad jų grupėse buvo specifinė padėtis, t. y. ypatinga ir neįprasta padėtis (kadangi prezumpcija grindžiama būtent dedukciniu samprotavimu, pagrįstu patirties taisykle), kuria remiantis būtų atsiradusi galimybė Italijoje esančių dukterinių bendrovių veiklą laikyti nepriklausoma nuo patronuojančių bendrovių įtakos. Šiuo požiūriu Italijos žaliavinio tabako rinkos savybės savaime nesudaro prielaidos pagrįsti tokios specifikos egzistavimo.

Dėl konkrečios informacijos, pateiktos prezumpcijai paneigti

133 *Alliance One* taip pat remiasi konkrečiais argumentais, susijusiais su SCC ir *Transcatab* bei su *Dimon Inc*. ir *Dimon Italia* ryšiais, kurie įrodo, kad nei SCC, nei *Dimon Inc*. nedarė lemiamos įtakos Italijoje esančioms dukterinėms bendrovėms.

— Dėl SCC ir *Transcatab* ryšių

134 Visų pirma, *Alliance One* atkreipia dėmesį, kad *Transcatab* valdybą iš esmės sudarė buhalteriai italai, neturėję jokio tiesioginio ar netiesioginio ryšio su SCC, ir kad ši bendrovė tik formaliai patvirtino *Transcatab* generalinio direktoriaus, kuris taip pat buvo visiškai nepriklausomas nuo SCC, paskirtus asmenis.

135 Antra, ji pažymi, kad nuo 1994 m. rugpjūčio 4 d., t. y. prieš pat bendrovei SCC perduodant visą *Transcatab* valdymą, dėl *Transcatab* prekybos politikos ir apskritai *Transcatab* „veiksmų“ sprendimus priėmė jos generalinis direktorius (it. k. – *presidente del consiglio di amministrazione e amministratore delegato*), kuriam šios įmonės valdyba buvo suteikusi visus jam priklausančius įgaliojimus pagal savo įstatų 19 straipsnį. Iš esmės, pasak *Alliance One*, aplinkybė, kad pažeidimo darymo metu pareigas ėjęs generalinis direktorius buvo paskirtas prieš SCC įsigijant *Transcatab*, rodo, atsižvelgiant iš esmės į jo turimus plačius įgaliojimus, kad SCC niekada nedarė įtakos Italijoje esančios dukterinės bendrovės veiksmams.

136 Reikia konstatuoti, kad šį argumentą, kuris beveik paraidžiui sutampa su atsakyme į pranešimą apie kaltinimus išdėstytais SCC teiginiais, Komisija išnagrinėjo ginčijamo sprendimo 341 ir 342 konstatuojamosiose dalyse. Ji pažymi, pirma, kad prieš įsigydama visą *Transcatab* kapitalą SCC jau kontroliavo šią bendrovę su Italijoje esančiu partneriu ir kad faktas, jog ji nieko nekeitė jos vadovybėje perėmusi visišką kontrolę, negali būti laikomas įrodymu, kad tapusi vienintele jos savininke ji nedarė jokios įtakos dukterinei bendrovei. Antra, Komisija teigia, kad vykdomųjų pareigų delegavimas *Transcatab* generaliniam direktoriui, kuris, nesant tai paneigiančių įrodymų, galėjo

pagrįstai būti laikomas paskirtu SCC, nesutrukdė kitiems valdybos nariams užimti vykdomųjų pareigų ir atlikti vykdomųjų funkcijų.

137 Reikia atkreipti dėmesį, kad negavusi SCC paaiškinimų Komisija visiškai teisingai suteikė reikšmę faktui, kad SCC, tapusi vienintele akcininke, turėjo visas galias iš dalies arba visiškai atnaujinti valdybą, tačiau tuo klausimu nesiėmė jokių priemonių. Todėl darytina išvada, kad sprendimą valdybos narius ir, svarbiausia, J. palikti eiti pareigas galėjo priimti tik SCC, kaip vienintelė *Transcatab* akcininkė. Be to, valdybos narių pilietybė ar tapatybė visiškai neturi reikšmės vertinant, ar SCC ir *Transcatab* sudarė vieną ūkio subjektą.

138 Be to, aplinkybė, kad vienas asmuo, t. y. generalinis direktorius, turi valdybos jam deleguotus didelius įgaliojimus, gali, atvirkščiai, reikšti, kad patronuojanti bendrovė norėjo supaprastinti dukterinės bendrovės kontrolę, valdybai suteikdama įgaliojimus veikti nereikšmingose veiklos srityse, o visą galią sutelkdama į „patikimo žmogaus“ rankas. Iš tikrųjų neįtikėtina, kaip antai *Transcatab* atveju, kad tarptautinė bendrovė visus sprendimus nacionalinėje rinkoje priimančios bendrovės įgaliojimus deleguotų, t. y. įgijusi visišką kontrolę nekeistų, kaip teigia *Alliance One*, buvusio įgaliojimų delegavimo fiziniam asmeniui, kuris, veikdamas visiškai savarankiškai ir tariamai nepaskirtas vienintelio akcininko, savo ruožtu pasirinktų valdybos narius, o visiems kitiems asmenims neleistų daryti jokios įtakos įmonės valdymui, ir kuris, jei pritartume *Alliance One* teiginiui, faktiškai niekam neteiktų ataskaitos apie savo veiksmus.

139 Dėl šių priežasčių ir atsižvelgiant į tai, kad įgaliojimų delegavimas dukterinės bendrovės generaliniam direktoriui nėra neįprastas, šiuo argumentu negalima paneigti patronuojančios bendrovės vykdomos *Transcatab* kontrolės.

140 Beje, Komisija, turėdama įvertinti tam tikrus atsakyme į pranešimą apie kaltinimus SCC pateiktus įrodymus, visiškai teisingai atsižvelgė, kad įsitikintų SCC teiginių patikimumu, į dokumentus, kaip antai minėtieji ginčijamo sprendimo 342 konstatuojamojoje dalyje, kuriuose vis dėlto nurodyta, kad S. M., kitas valdybos narys, buvo bendrovės vykdomasis viceprezidentas, o J. buvo jos generalinis direktorius, kiekvieną savaitę į posėdžius kviesdavęs visų bendrovės skyrių vadovus, kad aptartų bendrovės politiką ir pateiktų nurodymus dėl daugelio klausimų. *Alliance One* teiginiui, kad šie dokumentai yra ankstesni už pažeidimo darymo laikotarpį, negalima pritarti. Reikia konstatuoti, kad Komisija juos naudojo vertindama atsakyme į pranešimą apie kaltinimus SCC išdėstyto ir *Alliance One* raštuose perimto teiginio, kad dėl įgaliojimų delegavimo generaliniam direktoriui visi kiti asmenys nebegalėjo daryti įtakos bendrovės valdymui, įtikimumą. Kadangi šiais dokumentais įrodyta, kad tuo metu, kad įgaliojimai jau buvo deleguoti J., kitas *Transcatab* valdybos narys, šiuo atveju S. M., atliko reikšmingą vaidmenį bendrovės prekybos politikos valdymo srityje, tai, kad jie susiję su laikotarpiu iki pažeidimo darymo, neturi reikšmės.

— Dėl *Dimon Inc.* ir *Dimon Italia* ryšių

141 Kalbėdama apie *Dimon Inc.* ir *Dimon Italia* ryšius, *Alliance One* teigia, pirma, kad *Dimon Inc.* įgijus dukterinės bendrovės Italijoje kontrolę, ji nepaskyrė nė vieno tos įmonės valdybos nario, išskyrus du asmenis, kurie vykdė iš esmės su finansų klausimais susijusias užduotis ir niekaip nebuvo susiję su bendrovės pirkimų politika. Ji tvirtina, antra, kad šių dviejų bendrovių personalas, visų pirma *Dimon Italia* direktoriai, pirkimų skyrius ar valdybos nariai ir *Dimon Inc.* ar bet kurios kitos *Dimon* grupės bendrovės direktoriai ar valdybos nariai, buvo skirtingi asmenys. Galiausiai ji pabrėžia, kad joks centrinis *Dimon Inc.* skyrius nevadovavo dukterinių bendrovių

pirkimo strategijai. Visi šie duomenys rodo, kad ji nedarė jokios lemiamos įtakos Italijoje esančiai dukterinei bendrovei.

142 Ginčijamo sprendimo 341 konstatuojamojoje dalyje Komisija visiškai teisingai *Dimon Inc.* taip pat priminė, kad prieš įsigydama visą *Dimon Italia* kapitalą ji ją jau kontroliavo. Todėl aplinkybė, jog perėmusi kontrolę *Dimon Inc.* nekeitė *Dimon Italia* vadovybės, negali būti laikoma įrodymu, kad *Dimon Inc.*, tapusi vienintele Italijoje esančios dukterinės bendrovės savininke, nedarė jokios įtakos jos vadovams.

143 Tos pačios ginčijamo sprendimo 341 konstatuojamosios dalies pabaigoje Komisija, be kita ko, nurodo, kad, „remiantis (*Dimon Inc.*) pateiktu atsakymu į pranešimą apie kaltinimus, taip pat darytina išvada, jog po 1995 m. valdyba buvo sudaryta tik iš *Dimon* grupės atstovų ir kad vienas iš jų (B.) buvo paskirtas išimtinai nuolat vadovauti bendrovei“. Be to, remiantis bylos dokumentais darytina išvada, kad net paskyrus F. R. į *Dimon Italia* valdybą, B. buvo susijęs su visais bendrovės valdymo aspektais, įskaitant žaliavinio tabako sutarčių vykdymą.

144 Tačiau Komisijos atsiliepime į ieškinį nurodyto teiginio savaime pakanka net nesiremiant aptariama prezumpcija įrodyti, kad *Dimon Inc.* kontroliavo *Dimon Italia*. Pagaliau atsakyme į pranešimą apie kaltinimus *Alliance One* neneigia, kaip tai daro *Dimon Inc.*, kad *Dimon Italia* valdybos narius paskyrė *Dimon Inc.* po to, kai įgijo išimtinę jos kontrolę.

145 Dėl argumento, grindžiamo valdybos narių užimamomis tvirtomis pozicijomis vietos rinkoje ir jų patirtimi, darytina nuoroda į šio sprendimo 130 punkte išdėstytus argumentus. Konkrečiai kalbant, teiginiui, kad „visos su žaliavinio tabako pirkimu Italijoje

susijusios funkcijos ir atsakomybė buvo deleguota vietinei *Dimon Italia* vadovybei“, pritarti negalima. *Alliance One* nurodyta aplinkybė, net jei laikytume ją tikslia, visiškai nereiškia, kad *Dimon Inc*. negalėjo daryti arba realiai nedarė lemiamos įtakos *Dimon Italia* verslo reikalams, visų pirma kiek jie susiję su jos veikla, nesusijusia su žaliavinio tabako pirkimu Italijos rinkoje. Tas pats pasakytina ir apie argumentą, kad *Dimon Italia* turėjo atskirus nuo *Dimon Inc.* ar bet kurios kitos *Dimon* grupės bendrovės direktorius ir pirkimų skyriaus personalą.

Dėl Komisijos tariamai naudotų įrodymų *Transcatab* ir *Dimon Italia* savarankiškumo stokai pagrįsti

146 *Alliance One* kritikuoja ginčijamo sprendimo 343–346 konstatuojamąsias dalis ir teigia, kad dokumentai, kuriais šioje byloje rėmėsi Komisija, yra nereikšmingi.

147 Ji daro išvadą, pirma, kad šie dokumentai neįrodo, kad patronuojančios bendrovės turėjo galimybių daryti ar darė įtaką *Transcatab* ir *Dimon Italia* veiksmams, ir, antra, kad tai bendri dokumentai, neįrodantys, jog patronuojančios bendrovės žinojo apie nagrinėjamą kartelį.

148 Tačiau, kaip jau minėta šio sprendimo 125 punkte, Komisija gali daryti prielaidą, kad visiškai valdomos dukterinės bendrovės veiksmams tikrai daroma lemiama įtaka, ir neprivalo pateikti papildomų įrodymų, kad patronuojanti bendrovė tikrai tokią įtaką darė arba žinojo apie pažeidimą ar minėtos dukterinės bendrovės dalyvavimą jį darant.

149 Priešingai nei teigia *Alliance One*, minėtose ginčijamo sprendimo konstatuojamosiose dalyse nurodytais dokumentais nebuvo siekiama nei įrodyti, kad patronuojančios bendrovės galėjo arba iš tikrųjų darė įtaką Italijoje esančių dukterinių bendrovių veiksmams, nei juo labiau, įrodyti, kad patronuojančios bendrovės žinojo apie aptariamą kartelį. Priešingai, Komisija tam tikrus administracinėje byloje esančius dokumentus panaudojo tik tam, kad nustatytų atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus SCC ir *Dimon Inc.* pateiktų įrodymų ir argumentų prezumpcijai, kad jos darė lemiamą įtaką dukterinėms bendrovėms, paneigti įtikimumą.

150 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad Komisija nepadarė klaidos, kai minėtose konstatuojamosiose dalyse išdėstė įrodymus, kad patronuojančios bendrovės ir jų dukterinės bendrovės bendravo.

151 Remiantis bylos dokumentais darytina išvada, kad yra daug įrodymų, jog vyko toks bendravimas.

152 Kalbant visų pirma apie *Transcatab* ir SCC bendravimą, pažymėtina, kad ginčijamo sprendimo 344 konstatuojamojoje dalyje ir 281 išnašoje Komisija visiškai teisingai daro nuorodą į J. kabinete rastus dokumentus, kuriais remiantis galima daryti išvadą, jog *Transcatab* veikla buvo laikoma SCTC (*Transcatab* nurodoma arba kaip priklausanti SCC grupei, arba kaip SCTC bendrovė) veikla, ir kad ji buvo analizuojama atsižvelgiant į visos grupės veiklą, į kurią patenka SCC pardavimai cigarečių gamintojams. Šiuo atveju visiškai neturi reikšmės, kad šie dokumentai nebuvo paminėti pranešime apie kaltinimus, nes jais buvo siekiama tik paneigti argumentą, jog dukterinė bendrovė nebendravo su patronuojančia bendrove. Dėl *Alliance One* argumento, kad šiuose dokumentuose esančia informacija SCC turėjo pasinaudoti konsoliduodama

Transcatab rezultatus, pakanka konstatuoti, kaip tai daro Komisija, jog aptariami dokumentai yra ne sąskaitybos dokumentai grupės metinėms ataskaitoms rengti, o su prekybos veikla susiję dokumentai, kuriais remdamasi SCC tikrai negalėjo konsoliduoti *Transcatab* rezultatų.

153 Kalbant, antra, apie *Dimon Italia* ir *Dimon Inc.* Bendravimą, pažymėtina, kad ginčijamo sprendimo 345 konstatuojamojoje dalyje ir 282 bei 283 išnašose Komisija taip pat visiškai teisingai daro nuorodą į periodines derliaus ataskaitas, kuriose pateikiama informacija apie Italijoje *Dimon Italia* pasiektus rezultatus ir kurios skirtos *Dimon* grupės bendrovėms, perkančioms iš *Dimon Italia*, ir į kitus dokumentus, kuriais remiantis įrodoma tiesioginė *Dimon International* vadovybės ir kitų *Dimon* grupės bendrovių įtaka *Dimon Italia* veiklai.

154 Kalbant, pirma, apie „derliaus ataskaitas“ ir apie 2000 m. sausio mėn. *Dimon* parengtą „bendrą padėtį Italijoje“ (žr. ginčijamo sprendimo 282 išnašą), reikia atkreipti dėmesį, kad atsižvelgiant į tai, jog pirkimai dažniausiai vykdomi grupės viduje (ginčijamo sprendimo 340 konstatuojamoji dalis), šie dokumentai buvo parengti ir skirti *Dimon* grupės bendrovėms, vykdančioms tuos pirkimus. Net jei *Alliance One* teiginys, kad šie dokumentai buvo išsiųsti *Dimon* grupei nepriklausantiems klientams, būtų teisingas, vis dėlto ji nenurodo, kam jie buvo išsiųsti, juo labiau, kad tose ataskaitose buvo pateikta išsami informacija apie žaliavinio tabako pirkimą ir konfidenciali informacija apie *Dimon Italia* strategiją bei rezultatus.

155 Kalbant, antra, apie *Dimon International* parengtą dokumentą, kuriame palyginami *Dimon Italia* ir *Transcatab* įrenginiai (žr. ginčijamo sprendimo 283 išnašą), reikia atkreipti dėmesį, kad, neatsižvelgiant į jo turinį, t. y. bendros *Transcatab* ir *Dimon* įmonės Italijoje planą, jame nurodyta, jog strateginiai klausimai, turintys įtakos *Dimon Italia* prekybos strategijai, buvo sprendžiami grupės lygmeniu. Todėl į jį buvo visiškai teisingai atsižvelgta siekiant nuginčyti *Dimon Inc.* pateiktą argumentą ir įrodyti, kad tarp *Dimon Italia* ir *Dimon Inc*. vyko bendravimas, o ne įrodyti, kaip teigia *Alliance One*, kad *Dimon Inc*. darė lemiamą įtaką *Dimon Italia* prekybos politikai.

156 Kalbant, trečia, apie buvusio bendrovės prezidento N. ataskaitą „The Present and Future of *Dimon Italia*“, reikia pažymėti, kad joje nagrinėjamos pirkimų iš gamintojų sąnaudos ir kokybė, bendrovės silpnosios vietos, įrenginiai, būtinybė samdyti naują gamyklos direktorių ir jį apmokyti „geriausiai dirbančioje *Dimon* gamykloje Pietų Amerikoje arba Afrikoje“, jos pirkimų skyriaus narių profesiniai gebėjimai ir valdymo struktūra. Kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 283 išnašoje, ši ataskaita, kuri buvo išsiųsta *Dimon International*, o jos kopijos pateiktos patiems aukščiausiems *Dimon* grupės vadovams, rodo, kad išsami informacija apie Italijoje esančią dukterinę bendrovę ir jos prekybos politiką buvo žinoma grupės lygmeniu. Šiuo aspektu taip pat reikia konstatuoti, kad šios ataskaitos 4 puslapyje N. Skundžiasi, „(jo) supratimu, pertekliniais naujais *Dimon International* reikalavimais dėl ataskaitų apie visus (dukterinės bendrovės) veiklos apsektus“. Tame pačiame puslapyje jis pripažįsta, kad nors B. yra vienas geriausių Europoje santykiams su klientais, šis įmonės privalumas „vis labiau praranda svarbą, nes organizacija *Dimon Jungtinė Karalystė* stiprina visų grupės bendrovių pardavimo sandorių kontrolę“. Be to, elektroniniame laiške, prie kurio prisegta ataskaita, nurodyta, kad dabar *Dimon Italia* lygmeniu kylančius klausimus gali išspręsti jos vadovybė „su *Dimon International* įgaliojimu“, ir siūloma „leisti *Dimon Italia* vadovams tęsti įmonės reorganizavimo procesą“. *Alliance One* nurodyta aplinkybė, jog šią ataskaitą parengė *Dimon Italia* prezidentas, kad joje pateiktų kadencijos pabaigos rezultatus, nepaneigia teiginio, kad net atsižvelgiant į jos turinį ja remiantis įrodoma, jog *Dimon Italia* „bendravo“ su patronuojančia bendrove.

157 Kalbant, ketvirta, apie *Dimon Italia* ir S. keitimąsi informacija, reikia pažymėti, kad, kaip teisingai nurodo Komisija ginčijamo sprendimo 283 išnašoje, remiantis bylos dokumentais darytina išvada, jog bendraujant buvo pateikiama išsami informacija apie *Dimon Italia* veiklą ir diskutuojama apie jos gautus nurodymus dėl tam tikrų prekybinės veiklos aspektų.

158 Šiuo aspektu reikia visų pirma konstatuoti, kad, kalbant apie S. vaidmenį *Dimon* grupėje, ginčijamame sprendime neteigiama daugiau, nei teigia pati *Alliance One*, kuri tvirtina, kad jis buvo atsakingas už perdirbto tabako pardavimo Europoje koordinavimą. Remiantis bylos dokumentais taip pat darytina išvada, kad grupėje S. atliko „regioninio vykdomojo direktoriaus Europai" vaidmenį (žr., pavyzdžiui, 2000 m. sausio mėn. *Dimon* parengtą „bendrą padėtį Italijoje") ir kad dėl savo užimamų pareigų buvo vienas pagrindinių *Dimon* grupės vadovų. Elektroniniame laiške, kurį jam atsiuntė *Dimon Italia* prezidentas B., nurodyta, kad S. turėjo susitikti su *Deltafina* prezidentu ir su juo aptarti „ateities perspektyvas".

159 Jei, kaip teigia *Alliance One*, iš tikrųjų S. formaliai buvo tik darbuotojas vienoje iš *Dimon* grupės įmonių, vis dėlto jo atsakomybė ir vykdomos užduotys *Dimon* grupėje buvo labai aukšto lygmens, ypač kiek jos susijusios su vienu iš pagrindinių šio grupės veiklos sektoriumi ir visos Europos teritorija.

160 Tai, kad S., atsižvelgiant į jo vaidmenį grupėje, buvo tiesiogiai ir asmeniškai informuojamas apie *Dimon Italia* veiklą, gali tik patvirtinti, jog ši įmonė ir patronuojanti bendrovė daug bendravo.

161 Šiuo aspektu, dėl, pirma, B. nusiųsto elektroninio laiško S., kuriame kalbama apie valdybos metinį posėdį, reikia konstatuoti, kad, priešingai nei teigia *Alliance One*, šis dokumentas akivaizdžiai nesusijęs su *Dimon Italia* sąskaitų rengimu ir konsolidavimu – jame pateikta strateginė informacija apie jos veiklą ir poziciją konkurentų atžvilgiu.

162 Kalbant, antra, apie taip pat B. nusiųstą dokumentą S., kuriame *power point* formatu parengta prezentacija APTI posėdžiui, pakanka konstatuoti, kad, priešingai nei teigia *Alliance One*, remiantis tuo dokumentu darytina išvada, jog per tą posėdį buvo diskutuojama apie kainas (šiuo klausimu žr. ginčijamo sprendimo 213 konstatuojamąją dalį). Be to, lydinčiajame elektroniniame laiške B. informuoja S. apie šio posėdžio tikslą ir taip pat nurodo M. iš *Deltafina* ir S. susitikimą tuo klausimu.

163 Kalbant, trečia, apie C. nusiųstą elektroninį laišką S. ir B., reikia konstatuoti, kad jame nurodyta, taip nustatant ryšį tarp pirkimo ir pardavimo, jog:

„Naujoji (*Dimon Italia*) pirkimų strategija pareikalaus *Dimon* europietiškosios dalies vykdomosios vadovybės paramos ir dalyvavimo, nes tai gali turėti didelės įtakos mūsų pardavimo sandoriams“.

164 Galiausiai dėl 2001 m. gegužės 10 d. B. nusiųsto elektroninio laiško S. (taip pat žr. ginčijamo sprendimo 209 konstatuojamąją dalį) reikia konstatuoti, kad juo įrodoma, jog S. gaudavo išsamią informaciją apie *Dimon Italia* prekybos politiką, susijusią, be kita ko, su pirkimais, įskaitant karteliui reikšmingus aspektus.

Dėl įrodymų, kuriais galima paneigti prezumpciją, aiškinimo atsižvelgiant į teismų praktiką

165 Pasak *Alliance One*, 80 punkte minėtame 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendime *Akzo Nobel prieš Komisiją* išaiškinta, „kokius įrodymus ar argumentus turėtų pateikti patronuojanti bendrovė, kad nuginčytų prezumpciją“. Dėl to ji identifikuoja dvi veiksnių grupes, kurių pirmoji susijusi su dukterinės bendrovės veiksmais rinkoje, o antroji – su ekonominiais, organizaciniais ir teisiniais ryšiais, kurie sieja dukterinę bendrovę su patronuojančia bendrove, ir teigia, kiek tai susiję su pirmąja veiksnių grupe, kad neginčijama, jog SCC ir *Dimon Inc.* įrodė, kad jų dukterinės bendrovės rinkoje veikė nepriklausomai.

166 Šiuo aspektu pakanka konstatuoti, kad vieninteliai 80 punkte minėtame 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendime *Akzo Nobel prieš Komisiją* nurodyti reikšmingi veiksniai yra „ekonominiai, organizaciniai ir teisiniai ryšiai“, kurie sieja patronuojančią bendrovę su dukterine bendrove (žr. šio sprendimo 126 punktą).

167 *Alliance One* siūlomą šiems ryšiams būdingų veiksnių aiškinimą remiantis 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Metsä-Serla prieš Komisiją* (T-339/94-T-342/94, Rink. p. II-1727) ir 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo Sprendimu *Aristrain prieš Komisiją* (C-196/99 P, Rink. p. I-11005) bei 80 punkte minėtu Sprendimu *Dansk Rørindustri prieš Komisiją* reikia atmesti. Jos nuomone, remiantis šiais sprendimais darytina išvada, kad bet kokio ekonominio, organizacinio ar teisinio ryšio nepakanka padaryti išvadą, jog patronuojanti bendrovė atsakinga už dukterinės bendrovės veiksmus, tačiau tai padaryti galima remiantis tik tokio pobūdžio ryšiais, galinčiais sieti dukterinės bendrovės veiksmus su patronuojančios bendrovės nurodymais.

168 Tačiau, kalbant, pirma, apie 167 punkte minėto Sprendimo *Metsä-Serla prieš Komisiją* ištraukas, reikia priminti, kad toje byloje buvo kalbama apie asociaciją *Finnboard*, kuri iš esmės nebuvo dukterinė bendrovė ir negalėjo nei būti įmonės dalimi, nei turėti

prekybos politiką (dėl šios asociacijos ir jos narių tikslių teisinių ryšių žr. 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Finnboard prieš Komisiją*, T-338/94, Rink. p. II-1617, 271–281 punktus). Kalbant, antra, apie 79 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri prieš Komisiją* ir 167 punkte minėto Sprendimo *Aristrain prieš Komisiją* ištraukas, reikia atkreipti dėmesį, kad jos nesusijusios su atsakomybės priskyrimo patronuojančiai bendrovei problematika. Byla, kurioje priimtas 80 punkte minėtas Sprendimas *Dansk Rørindustri*, susijusi su bendrovių *Henss* ir *Isoplus*, kurios neturėjo bendros patronuojančios bendrovės, atsakomybe (šiuo klausimu žr. 2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *HFB prieš Komisiją*, T-9/99, Rink. p. II-1487, 55–61 punktus). Byloje, kurioje priimtas 167 punkte minėtas Sprendimas *Aristrain prieš Komisiją*, Teisingumo Teismas taip pat nesutiko, kad susijusiai bendrovei, kuri nebuvo pripažinta grupei vadovaujančiu juridiniu asmeniu, būtų priskirta atsakomybė už dukterinės bendrovės veiksmus (šiuo klausimu žr., be kita ko, 167 punkte minėto Sprendimo *Aristrain prieš Komisiją* 98 punktą).

169 Galiausiai, kaip visiškai teisingai pažymi Komisija, bylos, kuriose priimti trys *Alliance One* nurodyti sprendimai, visiškai nesusijusios su klausimu dėl atsakomybės už dukterinės bendrovės neteisėtus veiksmus priskyrimo patronuojančiai bendrovei. Šiuose trijuose sprendimuose tik pateikiami kitų situacijų, kurioms esant gali būti nustatyta solidari atsakomybė, net jei tarp bendrovių nėra kontrolės ryšio, išaiškinimai. Tai reiškia, kad *Alliance One* negali jais pagrįstai remtis.

170 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, reikia daryti išvadą, jog prezumpcija, kad SCC ir *Dimon Inc.* tikrai darė lemiamą įtaką dukterinių bendrovių veiksmams, nepaneigta pakankamais įrodymais. Todėl šio ieškinio pagrindo antra dalis turi būti atmesta.

3. *Dėl trečios dalies, susijusios su teisės į gynybą pažeidimu*

171 Pirmojo ieškinio pagrindo trečia dalis iš esmės sudaryta iš dviejų kaltinimų. Pirmasis kaltinimas susijęs su tuo, kad ginčijamą sprendimą Komisija grindė, kalbant apie patronuojančių bendrovių atsakomybę, dokumentais, kurių ji net nepaminėjo pranešime apie kaltinimus. Antrasis kaltinimas susijęs su tuo, kad Komisija taip pat pažeidė SCC ir *Dimon Inc.* teisę į gynybą, nes jų atsakomybei įrodyti naudojo dokumentus, su kuriais nebuvo galima susipažinti.

172 Per teismo posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą *Alliance One* vis dėlto pareiškė, kad atsisako antrojo kaltinimo, ir tai buvo užregistruota teismo posėdžio protokole. Todėl jo nagrinėti nebereikia.

a) Šalių argumentai

173 *Alliance One* ginčija argumentus, kuriuos ginčijamame sprendime Komisija pateikė SCC ir *Dimon Inc.* pateiktiems įrodymams atmesti. Ji teigia, kad Komisija pažeidė tų bendrovių, taigi ir pačios *Alliance One*, teisę į gynybą. Konkrečiai kalbant, ji teigia, kad sprendimą dėl patronuojančių bendrovių atsakomybės Komisija grindė dokumentais, kurie net nebuvo paminėti pranešime apie kaltinimus.

174 Šiuo aspektu ji primena, pirma, kad nei SCC, nei *Dimon Inc.* negalėjo pateikti nuomonės apie tuos dokumentus, nes Komisija niekada jos neinformavo apie tai, kokią svarbą gali jiems suteikti. Todėl SCC ir *Dimon Inc.* nusprendė, kad tie dokumentai šioje byloje yra nereikšmingi, ir atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus jų nekomentavo. Remiantis Teisingumo Teismo praktika, būtų galima daryti išvadą, kad

tokie dokumentai negali būti laikomi priimtinais įrodymais prieš *Alliance One*, nes ji neturėjo galimybės išreikšti nuomonės apie juos, o aplinkybė, jog šalys su tais dokumentais susipažinusios, yra nepakankama nuspręsti, kad jos galėjo atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus juos pakomentuoti.

175 Dublike *Alliance One* ginčija Komisijos teiginį, kad kaltinimų pobūdis liko nepakitęs. Lygindama pranešimą apie kaltinimus su ginčijamu sprendimu, *Alliance One* nurodo, kad būtent ginčijamo sprendimo 339–343 konstatuojamosiose dalyse Komisija išdėstė įvairią informaciją ir padarė nuorodą į anksčiau neminėtus kaltę įrodančius dokumentus. „Kaltinimų pobūdis“ iš bendros prezumpcijos, kad buvo daroma lemiama įtaka, buvo pakeistas naujais dokumentais grindžiamu teiginiu, kad tokia įtaka tikrai buvo daroma. Tačiau, remiantis teismų praktika, Komisija negali remtis pranešime apie kaltinimus neišdėstytais įrodymais, nesuteikusi galimybės aptariamoms įmonėms pateikti pastabas apie naujus dokumentus. Kadangi, pasak *Alliance One*, šie dokumentai yra vieninteliai įrodymai, kuriais remiasi Komisija, patronuojančių bendrovių atsakomybė negali būti įrodyta, o ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas dėl šio aspekto.

176 Dublike *Alliance One*, be kita ko, teigia, pirma, kad dokumentai 2894–2902, kuriuos Komisija pirmą kartą nurodo atsiliepime į ieškinį, yra nauji ir todėl nepriimtini, ir, antra, kad atsiliepime į ieškinį laisvai iš naujo aiškindama 2001 m. gegužės 10 d. B. išsiųstą elektroninį laišką S. taip, kad jame yra įrodymų, jog *Dimon Inc.* buvo informuota apie kartelio veiklą, Komisija pateikė visiškai naują ir todėl nepriimtiną kaltinimą.

177 Komisija prašo atmesti šią pirmojo ieškinio pagrindo dalį.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

178 Reikia priminti, kad teisės į gynybą paisymas vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Europos Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina Sąjungos teismai (žr. 2009 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją*, C-534/07 P, Rink. p. I-7415, 26 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

179 Remiantis teismų praktika, teisės į gynybą paisymas reikalauja, kad suinteresuotajai įmonei per administracinę procedūrą būtų suteikta galimybė veiksmingai pareikšti nuomonę dėl nurodomų faktų ir aplinkybių tikrumo bei tinkamumo, taip pat dėl Komisijos pateiktų dokumentų teiginiui dėl Sutarties pažeidimo pagrįsti (1983 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Musique Diffusion française prieš Komisiją*, 100/80-103/80, Rink. p. 1825, 10 punktas ir 1995 m. balandžio 6 d. Sprendimo *BPB Industries ir British Gypsum prieš Komisiją*, C-310/93 P, Rink. p. I-865, 21 punktas).

180 Šis principas įgyvendinamas Reglamento Nr. 1/2003 27 straipsnio 1 dalimi, joje nustačius, kad šalims siunčiamas pranešimas apie kaltinimus, kuriame turi būti aiškiai išdėstyti pagrindiniai argumentai, kuriais Komisija remiasi toje procedūros stadijoje (šiuo klausimu žr. 80 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland prieš Komisiją* 67 punktą), kad suinteresuotieji asmenys galėtų veiksmingai susipažinti su informacija apie veiksmus, kuriais Komisija juos kaltina, ir tinkamai apsiginti prieš Komisijai priimant galutinį sprendimą. Šio reikalavimo laikomasi, kai minėtame sprendime suinteresuotieji asmenys nekaltinami pranešime apie kaltinimus nenurodytais pažeidimais ir jame pateikiami tik tie faktai, dėl kurių suinteresuotieji asmenys galėjo pasiaiškinti (šiuo klausimu žr. 2003 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *CMA CGM prieš Komisiją*, T-213/00, Rink. p. II-913, 109 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

181 Vis dėlto ta informacija gali būti pateikta glaustai, o galutinis sprendimas nebūtinai turi visiškai atitikti pranešimą apie kaltinimus (179 punkte minėto Sprendimo *Musique Diffusion française prieš Komisiją* 14 punktas), nes pranešimas yra parengiamasis dokumentas, kuriame išdėstytas faktinių ir teisinių aplinkybių vertinimas yra tik laikinas (šiuo klausimu žr. 1987 m. lapkričio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British American Tobacco ir Reynolds Industries prieš Komisiją*, 142/84 ir 156/84, Rink. p. 4487, 70 punktą). Taigi leidžiama papildyti pranešimą apie kaltinimus atsižvelgiant į šalių, iš kurių argumentų matyti, kad jos galėjo veiksmingai įgyvendinti teisę į gynybą, atsakymą. Per administracinę procedūrą Komisija taip pat gali pakeisti ir papildyti faktinius bei teisinius argumentus suformuluotiems kaltinimams pagrįsti (šiuo klausimu žr. 2002 m. vasario 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Compagnie générale maritime prieš Komisiją*, T-86/95, Rink. p. II-1011, 448 punktą ir 2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Schneider Electric prieš Komisiją*, T-310/01, Rink. p. II-4071, 438 punktą).

182 Beje, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad atsižvelgimas į per administracinę procedūrą įmonės pateiktą argumentą, nesuteikus jai galimybės šiuo klausimu išsakyti nuomonės prieš priimant galutinį sprendimą, negali būti savaime laikomas teisės į gynybą pažeidimu (2001 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo nutarties *Irish Sugar prieš Komisiją*, C-497/99 P, Rink. p. I-5333, 24 punktas).

183 Galiausiai taip pat reikia priminti, kad, remiantis teismų praktika, teisė į gynybą pažeidžiama, kai egzistuoja galimybė, jog dėl Komisijos padaryto pažeidimo jos vykdytos administracinės procedūros rezultatas galėjo būti kitoks. Ieškove esanti įmonė įrodo, kad toks pažeidimas padarytas, jei pateikia pakankamai įrodymų ne kad Komisijos sprendimo turinys būtų buvęs kitoks, o kad ji būtų galėjusi geriau apsiginti, jei nebūtų buvę pažeidimo, pavyzdžiui, dėl to, kad gynybai ji būtų galėjusi panaudoti dokumentus, su kuriais per administracinę procedūrą jai nebuvo leista susipažinti (šiuo klausimu žr. 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, C-194/99 P, Rink. p. I-10821, 31 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir 126 punkte minėto Sprendimo *Knauf Gips prieš Komisiją* 28 punktą).

184 Šiuo atveju *Alliance One* kaltina Komisiją ginčijamame sprendime rėmusis dokumentais, kurie nebuvo paminėti pranešime apie kaltinimus. Dublike ji papildomai teigia, kad atsiliepime į ieškinį Komisija nurodė naujus dokumentus, kurie dėl to yra nepriimtini, taip pat, kad Komisija iš naujo laisvai aiškino dokumentą, o tą naują aiškinimą ji laiko nauju kaltinimu, kuris yra nepriimtinas.

185 Reikia atkreipti dėmesį, kad pranešime apie kaltinimus Komisija, grįsdama SCC ir *Dimon Inc.* atsakomybę už Italijoje esančių dukterinių bendrovių, kurių 100 % kapitalo jos valdė, padarytus kartelių teisės pažeidimus, iš esmės galėjo, atsižvelgdama į šio sprendimo 86–88 punktuose nurodytus teismų praktikos principus, tik nurodyti, kaip buvo pasiskirstęs kapitalas tarp dukterinių bendrovių ir patronuojančių bendrovių (žr. pranešimo apie kaltinimus 336–338 punktus). Galutiniame sprendime taikydama šiuos teismų praktikoje nustatytus principus Komisija turėjo išreikšti nuomonę apie atsakymuose į minėtą pranešimą aptariamai prezumpcijai paneigti pateiktus šalių argumentus (žr. ginčijamo sprendimo 335 ir kitas konstatuojamąsias dalis).

186 Be to, reikia konstatuoti, kad, priešingai nei teigia *Alliance One*, ginčijamame sprendime Komisija teisine ir faktinių aplinkybių prasme niekaip nepakeitė kaltinimų, atsakomybės priskyrimo SCC ir *Dimon Inc.* kriterijaus ar įrodymų, kuriais remiasi. Šiuo atveju kartu skaitant ginčijamo sprendimo 328–334 konstatuojamąsias dalis darytina išvada, kad Komisija nepakeitė pranešimo apie kaltinimus 336–338 punktuose aiškiai išdėstytos išvados, jog SCC ir *Dimon Inc.* atsakomybė iš esmės kyla dėl to, kad jos visiškai valdė dukterines bendroves, o *Alliance One* šio fakto, be kita ko, neginčija. Tik vertindama šalių argumentus ir įrodymus, kuriuos per administracinę procedūrą jos pateikė įgyvendindamos teisę į gynybą, ginčijamo sprendimo 335–346 konstatuojamosiose dalyse Komisija nagrinėja tam tikrus konkrečius dokumentus ir aspektus, susijusius atitinkamai su SCC ir *Trancatab* bei *Dimon Inc.* ir *Dimon Italia* ryšiais, ir tuo tikslu remiasi administracinėje byloje esančiais dokumentais. Taigi šių aspektų

ir dokumentų vertinimas negalėjo daryti įtakos SCC ir *Dimon Inc.* teisės į gynybą veiksmingumui, juo labiau kad per administracinę procedūrą jos galėjo susipažinti su minėtais dokumentais, kuriuos bet kuriuo atveju ir taip turėjo.

187 Pagaliau remiantis bylos dokumentais darytina išvada, kad SCC ir *Dimon Inc.*, kurių teises perėmė *Alliance One*, galėjo atsakyti į joms skirtame pranešime apie kaltinimus aiškiai išdėstytą kaltinimą ir per apklausą pas bylas nagrinėjantį pareigūną išdėstyti gynybos argumentus. Taigi per administracinę procedūrą rungtyniškumo principo buvo laikytasi.

188 Bet kuriuo atveju taip pat reikia priminti, kad, kaip nustatė Teisingumo Teismas, kalbant apie pažeidimo inkriminavimą, pranešime apie kaltinimus Komisija neprivalo pateikti duomenų, išskyrus įrodymus dėl patronuojančios bendrovės valdomo dukterinių bendrovių kapitalo, todėl argumentui dėl teisės į gynybą pažeidimo pritarti negalima (šiuo klausimu žr. 80 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 64 punktą).

189 Galiausiai dublike pateiktam argumentui dėl tam tikrų dokumentų, kuriuos Komisija pridėjo prie bylos, ir dėl jos pateikiamo laisvo naujo vieno iš šių dokumentų aiškinimo negalima pritarti. Jis grindžiamas klaidinga prielaida, kad Komisija tuos dokumentus panaudojo kaip kitą priemonę teiginiui dėl patronuojančių bendrovių atsakomybės pagrįsti. Todėl reikia konstatuoti, kad, priešingai nei teigia *Alliance One*, *Dimon International* parengti dokumentai, kuriuose lyginami *Dimon* ir *Trancatab* įrenginiai, buvo nurodyti ginčijamo sprendimo 283 išnašoje.

190 Todėl šio ieškinio pagrindo trečią dalį reikia atmesti.

4. *Dėl ketvirtos dalies, susijusios su įrodinėjimo naštos paskirstymą reglamentuojančių taisyklių pažeidimu*

a) Šalių argumentai

191 *Alliance One* visų pirma primena, kad Komisijai nesugebėjus įrodyti, jog patronuojančios bendrovės dalyvavo kartelyje, įrodinėjimo našta tenka jai.

192 Net pripažinus, kad šiuo atveju taikoma prezumpcija, vis dėlto, atsižvelgiant į SCC ir *Dimon Inc.* atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus pateiktus duomenis, Komisija bet kuriuo atveju privalo įrodyti jų atsakomybę.

193 Šiais duomenimis buvo paneigta Komisijos daroma prezumpcija. Beje, pastaroji, užuot pateikusi pakankamų įrodymų SCC ir *Dimon Inc.* teiginiams paneigti ir taip įrodžiusi jų atsakomybę, iš esmės rėmėsi kitomis prezumpcijomis, kad nuginčytų argumentus ar paneigtų jų pateiktų įrodymų vertę.

194 Atmesdama visus SCC bei *Dimon Inc.* įrodymus ir argumentus tik bendrų teiginių, kad jos nesugebėjo įtikinti Komisijos, pagrindu, ji neišdėstė tam tinkamų argumentų. Todėl nelengva suvokti, kokius įrodymus, be jau pateiktųjų, įmonė turi pateikti, kad įtikintų Komisiją, jog nedarė jokios įtakos dukterinei bendrovei, kurios visą įstatinį kapitalą pati valdo.

195 Komisija reikalauja tikro *probatio diabolica*, t. y. įrodymo, kurio pateikti praktiškai neįmanoma, jei tai turi būti „negatyvus“ įrodymas, kad nagrinėjamos įmonės nedarė įtakos dukterinių bendrovių sprendimams.

196 Komisija prašo atmesti šią pirmojo ieškinio pagrindo dalį.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

197 Pasak *Alliance One*, patronuojanti bendrovė iš esmės negali pateikti tiesioginio, „pozityvaus“ ir nenuginčijamo įrodymo, kad nedarė jokios įtakos dukterinės bendrovės veiksmams rinkoje, nes reikalaujama pateikti *probatio diabolica*.

198 Šiuo aspektu pakanka nurodyti, kad, priešingai nei teigia *Alliance One*, suinteresuotųjų šalių nereikalaujama pateikti tiesioginių ir nenuginčijamų įrodymų, jog dukterinė bendrovė rinkoje veikia nepriklausomai, tačiau prašoma pateikti tik įrodymus, kuriais remiantis būtų galima įrodyti jų savarankiškumą (žr. šio sprendimo 125 punktą).

199 Tai, kad šioje byloje siekdama paneigti atsakomybės prezumpciją *Alliance One* nesugebėjo įrodyti, jog patronuojančių bendrovių, kurių teises ji perėmė, dukterinės bendrovės savarankiškai nustatinėjo savo elgesį rinkoje, nereiškia, priešingai nei ji teigia, kad minėta prezumpcija niekaip negali būti paneigta.

200 Beje, taip pat reikia pažymėti, jog, atsižvelgiant į prezumpcijos pobūdį, kuris sudaro galimybę iš žinomos faktinės aplinkybės daryti išvadą apie nežinomos faktinės aplinkybės įrodymą, yra visiškai logiška, kad asmuo, prieš kurį naudojamasi ta prezumpcija, iš esmės privalo pateikti priešingą preziumuojamos faktinės aplinkybės įrodymą. Tačiau šis teiginys nereiškia, kad prezumpcija yra nenuginčijama, nes tokiu atveju tokio įrodymo turi būti ieškoma asmens, prieš kurį naudojamasi prezumpcija, aplinkoje.

201 Darytina išvada, kad *Alliance One* argumentas yra nepagrįstas ir todėl turi būti atmestas.

202 Taip pat reikia atmesti atsakyme į raštu užduotą Bendrojo Teismo klausimą *Alliance One* pateiktą teiginį, kad, remiantis 80 punkte minėtu 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimu *Akzo Nobel prieš Komisiją*, vienintelė taikoma prezumpcija yra įrodymų naštos paneigimas, o ne, kaip teigia Komisija, kad kitai šaliai tenkanti įrodymo našta yra sunkesnė nei Komisijai.

203 Komisija nenurodė reikalaujamo įrodymų „lygio“, o tik konstatavo, jog SCC ir *Dimon* Inc. pareiktais įrodymais negalima paneigti prezumpcijos.

204 Todėl ketvirtą šio ieškinio pagrindo dalį taip pat reikia atmesti.

205 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, visas pirmasis ieškinio pagrindas turi būti atmestas.

B — *Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies ir proporcingumo principo pažeidimu nustatant galutinį baudos dydį*

1. *Šalių argumentai*

206 *Alliance One* nuomone, *Transcatab*, *Dimon Italia* ir jai, kaip SCC bei *Dimon Inc.* teisių perėmėjai, solidariai nustatyta bauda pažeidžiama Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalis, nes ta bauda viršija kiekvienos dukterinės bendrovės 10 % ribą nuo apyvartos. Atsižvelgdama į jų apyvartas Komisija galėjo skirti daugiausia 3,23 mln. eurų baudą *Trancatab* ir 3,99 mln. eurų baudą *Dimon Italia*, o ne atitinkamai 14 mln. eurų ir 10 mln. eurų.

207 Be to, ji teigia, kad jai skirdama iš viso 24 mln. eurų baudą Komisija pažeidė proporcingumo principą. Konkrečiai kalbant, nustatydama pradinę baudą ji neatsižvelgė į tai, kad ginčijamo sprendimo priėmimo metu SCC ir *Dimon Inc.* jau buvo susijungusios ir kad dėl tos priežasties tik *Transcatab* dar priklausė naujai grupei, o *Dimon Italia* (užėmusi 10 % rinkos) buvo parduota trečiosioms šalims. Kadangi jai liko tik 10 % rinkos, *Alliance One* kaltina Komisiją, kad pažeidė proporcingumo principą, nes jai skyrė baudą, kurios pradinė suma buvo panaši į *Deltafina* (*Universal*) skirtą baudą, nepaisant to, kad ji užėmė 25 % rinkos.

208 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

2. *Bendrojo Teismo vertinimas*

209 Šį ieškinio pagrindą sudaro dvi dalys. Pirma, *Alliance One* kaltina Komisiją, kad viršijo 10 % ribą nuo *Transcatab* ir *Dimon Italia* apyvartos. Antra, ji ją kaltina, kad buvo pažeistas proporcingumo principas, nes jai skirtos pradinės baudos suma panaši į *Deltafina* (*Universal*) skirtos baudos sumą, nepaisant didelio dviejų grupių užimamos rinkos dalies skirtumo.

210 Kalbant apie šio ieškinio pagrindo pirmą dalį, reikia pažymėti, kad ji glaudžiai susijusi su pirmuoju ieškinio pagrindu, nes jo atmetimas neišvengiamai turi įtakos šios ieškinio pagrindo dalies pagrįstumui. Todėl atsižvelgiant į argumentus, kuriais remiantis buvo atmestas pirmasis pagrindas, reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė klaidos, kai atsižvelgė į 2005 m. gegužės 13 d. į naują subjektą *Alliance One* susijungusių *Dimon Inc.* (*Dimon Italia* patronuojanti bendrovė pažeidimo laikotarpiu) ir SCC (*Transcatab* patronuojanti bendrovė pažeidimo laikotarpiu) konsoliduotas apyvartas, kad nustatytų 10 % nuo apyvartos ribą, numatytą Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje (šiuo klausimu žr. 125 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 114 punktą).

211 Iš tikrųjų ši riba turi būti skaičiuojama atsižvelgiant bendrai į visų bendrovių, sudarančių vieną ekonominį subjektą, veikiantį kaip įmonė, kaip tai suprantama pagal EB 81 straipsnį, apyvartą, nes tik visų bendrovių bendra apyvarta gali būti nagrinėjamos įmonės dydžio ir ekonominės galios rodiklis (šiuo klausimu žr. 168 punkte minėto Sprendimo *HFB prieš Komisiją* 528 ir 529 punktus ir 125 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją*, 114 punktą).

212 Todėl antrojo ieškinio pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

213 Dėl šio ieškinio pagrindo antros dalies, susijusios su tariamu proporcingumo principo pažeidimu, reikia pažymėti, kad, kaip visiškai teisingai pabrėžia Komisija, prisidengdama proporcingumo principo pažeidimu *Alliance One* iš tikrųjų kelia klausimą dėl įmonių perleidimo. *Alliance One* iš esmės teigia, kad ji turėtų būti laikoma atsakinga tik už *Transcatab* (SCC) skirtą baudą, o už *Dimon Italia* skirtą baudą – ne, kadangi pastaroji įmonė, pažeidimo darymo laikotarpiu užėmusi 10 % rinkos, nepriklauso naujajai grupei, nes buvo parduota tretiesiems asmenims prieš priimant ginčijamą sprendimą.

214 Šiuo atveju yra aišku, kad *Alliance One* buvo pripažinta atsakinga už pažeidimą kaip patronuojančių bendrovių SCC ir *Dimon Inc.* teisių perėmėja. Be to, toks teiginys išdėstytas ir ginčijamo sprendimo 349 konstatuojamojoje dalyje, kurioje nustatyta, jog *Alliance One* laikoma ginčijamo sprendimo adresate dėl to, kad ji yra (SCC ir *Dimon Inc.*) grupių, kurioms pažeidimo darymo laikotarpiu priklausė *Transcatab* ir *Dimon Italia*, teisių perėmėja.

215 Reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, už įmonės padarytą pažeidimą iš esmės turi atsakyti tas fizinis ar juridinis asmuo, kuris vadovavo įmonei pažeidimo darymo laikotarpiu, net jei sprendimo, kuriame nustatytas šis pažeidimas, priėmimo momentu įmonės valdymas buvo patikėtas kitam asmeniui (70 punkte minėto Sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją* 37 punktas; 168 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *HFB prieš Komisiją* 103 punktas ir 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją*, T-161/05, Rink. p. II-3555, 50 punktas).

216 Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad konkurencijos taisykles pažeidusio subjekto teisinės ar organizacinės reformos nebūtinai lemia, jog sukuriama nauja įmonė, kuri nėra atsakinga už pirmtakės atliktus konkurencijos taisyklėms prieštaraujančius veiksmus, jei ekonominiu požiūriu abu subjektai sutampa (žr. 82 punkte minėto Sprendimo *ETI ir kt.* 42 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

217 Siekiant veiksmingai įgyvendinti konkurencijos taisykles išimtiniais atvejais gali reikėti kartelį inkriminuoti naujajam jame dalyvavusios įmonės valdytojui, jei, vertinant ekonominiu požiūriu, jis gali būti laikomas pirminio valdytojo teisių perėmėju (šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados 82 punkte minėtame Sprendime *ETI ir kt.* 75–78 punktus).

218 Vadinamasis „ekonominio tęstinumo“ kriterijus svarbus ypatingomis aplinkybėmis, kaip antai tuo atveju, kai už įmonės valdymą atsakingas juridinis asmuo po pažeidimo padarymo nustoja teisiškai egzistavęs (82 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 145 punktas).

219 Šiuo atveju yra aišku, kad nagrinėjamą pažeidimą padarė subjektai, kuriems faktinių aplinkybių atsiradimo momentu vadovavo SCC ir *Dimon Inc*. Šie du subjektai nustojo teisiškai egzistavę po pažeidimo padarymo, nes po jų susijungimo 2005 m. atsirado naujas subjektas – *Alliance One*.

220 Tačiau jeigu įmonė nustoja egzistavusi dėl to, kad susijungė su įgijėju, pastarasis perima jos aktyvus ir pasyvus, įskaitant ir atsakomybę už konkurencijos teisės pažeidimą. Tokiu atveju atsakomybė už prijungtos įmonės padarytą pažeidimą gali būti perkelta įgijėjui (žr. 2006 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich prieš Komisiją*, T-259/02-T-264/02 ir T-271/02, Rink. p. II-5169, 326 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

221 Būtent remiantis šiais principais *Alliance One* yra atsakinga, nepaisant to, kad *Dimon Italia* buvo perduota tretiesiems asmenims, už šios įmonės padarytą pažeidimą. *Mindo* padėtis šiuo atveju yra kitokia, nes, kaip nustatyta teismų praktikoje, asmeninės atsakomybės principo negali užgožti ekonominio tęstinumo principas, jei, kaip šioje byloje, kartelyje dalyvavusi įmonė buvo perleista trečiajam nepriklausomam asmeniui

ir jei nėra struktūrinių ryšių tarp buvusio ir naujojo valdytojų (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 215 punkte minėto Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją* 61 punktą).

222 Darytina išvada, kad šiuo atveju Komisija teisingai *Alliance One* inkriminavo atitinkamai *Transcatab* (SCC) ir *Dimon Italia* (*Dimon Inc.*) padarytą pažeidimą.

223 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip pažymi Komisija, nėra jokios prasmės remtis, kaip tai daro *Alliance One*, ginčijamo sprendimo priėmimo momentu šios užimama rinkos dalimi, nes rinkos dalys, kuriomis remiantis nustatytos pradinės baudos, buvo, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 372 ir 373 konstatuojamųjų dalių, pažeidimo darymo pabaigoje, t. y. 2001 m., dalyvavusių įmonių rinkos dalys.

224 Todėl šio ieškinio pagrindo antrą dalį taip pat reikia atmesti.

225 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, visas antrasis ieškinio pagrindas taip pat turi būti atmestas.

C — Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su faktinių aplinkybių bei teisės klaida ir proporcingumo principo pažeidimu bei nemotyvavimu nustatant dauginimo koeficientą

226 Trečiasis ieškinio pagrindas sudarytas iš trijų dalių. Pirma dalis iš esmės grindžiama baudos „pakankamu atgrasančiu poveikiu“ ir Komisijos sprendimų priėmimo

praktika. Antra dalis susijusi su proporcingumo principo pažeidimu ir nemotyvavimu, kodėl *Alliance One* taikomas dauginimo koeficientas yra didesnis už *Deltafina* taikomą dauginimo koeficientą. Trečia dalis susijusi su nenuosekliu Komisijos argumentavimu dėl *Mindo* taikyto dauginimo koeficiento.

227 Atsakydama į per posėdį Bendrojo Teismo pateiktą klausimą *Alliance One* vis dėlto pažymėjo, kad šio ieškinio pagrindo antroje dalyje buvo ir materialinė klaida, ir tai, kad ji tą dalį atsiima, o tai buvo užfiksuota posėdžio protokole. Todėl jos nagrinėti nebereikia.

1. *Dėl pirmos dalies, susijusios su pakankamu atgrasančiu poveikiu ir Komisijos sprendimų šioje srityje priėmimo praktika*

a) Šalių argumentai

228 *Alliance One* ginčija 1,25 dauginimo koeficiento taikymą *Transcatab* ir *Dimon Italia* skirtoms 10 mln. dydžio pradinėms baudoms.

229 Visų pirma ji mano, kad jų patronuojančių bendrovių apyvartos nepagrindžia dauginimo koeficiento taikymo ir kad 10 mln. eurų bauda šiuo atveju, atsižvelgiant į jų dydį ir tai, kad jos nežinojo apie Italijoje esančių dukterinių įmonių veiksmus žaliavinio tabako rinkoje, buvo pakankamai atgrasanti. Be to, Komisija taip pat turėjo atsižvelgti į geografinės rinkos, kurioje padarytas pažeidimas, nedidelę apimtį.

230 *Alliance One* taip pat remiasi Komisijos sprendimų priėmimo praktika lygindama SCC ir *Dimon Inc.* apyvartas bei jų dukterinėms bendrovėms skirtas baudas su nurodytose bylose Komisijos nubaustų bendrovių apyvartomis ir skirtomis baudomis, kad įrodytų, jog dauginimo koeficiento taikymas pakankamam atgrasančiam poveikiui pasiekti šiuo atveju buvo nepagrįstas.

231 Dublike *Alliance One* teigia, kad atskirai taikydama dauginimo koeficientą *Transcatab* ir *Dimon Italia* Komisija viršijo diskrecijos ribas ir taip nesilaikė baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių (OL 1998, C 9, p. 3, toliau – gairės), pagal kurias daugianacionalinėms grupėms negalima automatiškai taikyti jokio pagrindinės baudos didinimo, tačiau jis turėtų būti taikomas tik tuo atveju, kai kyla būtinybė užtikrinti pakankamą atgrasantį poveikį.

232 *Alliance One* daro išvadą, kad 1,25 dauginimo koeficiento taikymas *Transcatab* ir *Dimon Italia* yra nepagrįstas, ir tuo pagrindu prašo sumažinti baudas.

233 Komisija ginčija *Alliance One* argumentus.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

234 Reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnyje numatytų sankcijų tikslas yra nubausti už neteisėtą elgesį ir užkirsti kelią jam pasikartoti. Taigi atgrasymas yra baudos tikslas (šiuo klausimu žr. 2006 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF prieš Komisiją*, T-15/02, Rink. p. II-497, 218 ir 219 punktus ir jame

nurodytą teismo praktiką ir 125 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Akzo Nobel prieš Komisiją* 150 punktą).

235 Turint omenyje būtinybę užtikrinti pakankamą atgrasantį baudos poveikį, reikia nustatyti tokį jos dydį, kad būtų atsižvelgta į siekiamą padaryti poveikį įmonei, kuriai ji skiriama, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamos įmonės finansinį pajėgumą ir laikantis reikalavimo užtikrinti, pirma, baudos veiksmingumą ir, antra, proporcingumo principo laikymąsi, skirta bauda nebūtų nei per maža, nei per didelė (šiuo klausimu žr. 2006 m. balandžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Degussa prieš Komisiją*, T-279/02, Rink. p. II-897, 283 punktą; 125 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją* 379 punktas ir 125 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 30 d. *Akzo Nobel prieš Komisiją* 154 punktą).

236 Reikia konstatuoti, jog šiuo atveju Komisija, nors ir aiškiai nenurodydama, kad remiasi gairėmis, taikė jose nustatytą metodą, o tų gairių 1 dalies A punkte, kuriame kalbama apie pažeidimų sunkumą, minimas atgrasymo tikslas. Konkrečiai kalbant, šio punkto ketvirtoje pastraipoje nurodyta, kad reikia „nustatyti tokio dydžio baudą, kuri turėtų pakankamą atgrasantį poveikį".

237 Šis tikslas paminėtas ginčijamo sprendimo 2.6.3.2 punkto pavadinime („Konkretus svoris ir atgrasymas") ir, be kita ko, to sprendimo 347 bei 375 konstatuojamosiose dalyse. Komisija nusprendė pradinei *Deltafina* (*Universal*) skirtai baudai taikyti dauginimo koeficientą 1,5 (t. y. ją didinti 50 %), o *Dimon Italia* (*Dimon Inc.*) ir *Transcatab* (*SCC*) skirtai baudai – 1,25 (t. y. ją didinti 25 %), kad būtų užtikrintas pakankamas atgrasantis baudos poveikis, kurio nebūtų, jei pradinė bauda būtų nustatyta tik atsižvelgiant į šių įmonių užimamą rinkos dalį. Ji rėmėsi būtent jų apyvarta pasaulio mastu, kuri 2005 m. atitinkamai buvo 3,276 mlrd., 1,311 mlrd. ir 0,896 mlrd. JAV dolerių, kad atsižvelgtų į šių grupių „didelius ekonominius ir finansinius pajėgumus", kadangi

jos taip pat yra pagrindinės pasaulio prekiautojos tabaku, veikiančios įvairiais veiklos lygmenimis tabako pramonėje ir įvairiose geografinėse rinkose.

238 Kalbant, pirma, apie argumentą, kurį *Alliance One* sieja su teiginiu, kad pradinė 10 mln. eurų bauda yra pakankamai atgrasanti, reikia konstatuoti, kad ji niekaip nepagrindžia savo teiginio, kad jei bauda būtų nustatyta neatsižvelgiant į padidinimo koeficientą dėl atgrasomojo poveikio, ji būtų pakankama tokiam baudos poveikiui užtikrinti (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lafarge prieš Komisiją*, C-413/08 P, Rink. p. I-5361, 107 punktą).

239 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad šis argumentas grindžiamas klaidinga prielaida, t. y. kad aptariamas baudos padidinimas grindžiamas vertinimu, ar konkretus baudos dydis yra tinkamas baudos atgrasymo poveikiui užtikrinti, atsižvelgiant į įmonių dydį ir bendruosius išteklius.

240 Tačiau remiantis ginčijamu sprendimu negalima daryti išvados, kad veiksmas, kuriuo siekiama atsižvelgti į dydį ir bendruosius išteklius dėl atgrasymo, yra tokio vertinimo rezultatas. Ginčijamo sprendimo 376 konstatuojamojoje dalyje padidinusi pradines baudas Komisija, neatsižvelgdama į jas ir siekdama užtikrinti atgrasantį baudos poveikį, iš esmės tik diferencijavo požiūrį į to paties kartelio dalyvius, kad būtų atsižvelgta į tai, kiek iš tikrųjų juos paveiks bauda. Šis diferencijavimas atliekamas taikant dauginimo koeficientus, nustatytus atsižvelgiant į įmonių dydį ir bendruosius išteklius, nepaisant baudų, kurioms šie koeficientai yra taikomi, dydžių (šiuo klausimu žr. 234 punkte minėto Sprendimo *BASF prieš Komisiją* 241 punktą).

241 Todėl reikia pažymėti, jog Komisija teisingai nusprendė, kad, atsižvelgiant į grupių SCC ir *Dimon Inc.* dydį ir bendruosius išteklius, kurie vertinami pagal 2005 m. kovo 31 d. pasibaigusių finansinių metų bendrą apyvartą, dėl atgrasymo joms reikėjo taikyti baudos didinimo koeficientą, ir kad, beje, priešingai, nei teigia *Alliance One*,

klausimas, ar jos žinojo apie Italijoje veikiančių jų dukterinių bendrovių veiksmus, negalėjo būti laikomas nesvarbiu šioje byloje (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 125 punktą).

242 Kalbant, antra, apie argumentą, susijusį su pakankamu atgrasančiu poveikiu atsižvelgiant į Komisijos praktiką nustatant dauginimo koeficientus, pakanka pažymėti, kad ankstesnė Komisijos sprendimų priėjimo praktika savaime nėra teisinis pagrindas nustatant baudas konkurencijos srityje, nes toks pagrindas išimtinai apibrėžtas Reglamente Nr. 1/2003 ir gairėse (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Erste Group Bank prieš Komisiją*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ir C-137/07 P, Rink. p. I-8681, 233 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir 2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Michelin prieš Komisiją*, T-203/01, Rink. p. II-4071, 292 punktą).

243 Kalbant, trečia, apie argumentą, susijusį su ribotu geografinės rinkos dydžiu, visų pirma reikia pažymėti, kad aptariamas kartelis buvo nacionalinio lygmens ir neapsiribojo, priešingai nei teigia *Alliance One*, tabako gamybos regionais. Perdirbėjų įgyvendintas kartelis iš tikrųjų buvo susijęs su pirkimo, o ne su gamybos rinka, kuri koncentruojama tam tikruose pusiasalio regionuose (žr. ginčijamo sprendimo 83 konstatuojamąją dalį). Antra, bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad šis klausimas nesusijęs su dauginimo koeficiento taikymu. Geografinės rinkos dydis iš tiesų yra rodiklis, į kurį Komisija atsižvelgia vertindama pažeidimo sunkumą (šiuo klausimu žr. ginčijamo sprendimo 365 ir 366 konstatuojamąsias dalis). Todėl šis rodiklis atitinka pažeidimo objektyvų ir jam būdingą požymį, o taikant dauginimo koeficientą dėl atgrasymo atsižvelgiama į dalyvių objektyvias savybes, kaip antai jų dydis ir ekonominiai ištekliai. Be to, šį teiginį pagrindžia gairių 1 skirsnio a punkto ketvirtos pastraipos formuluotė, nes į dalykus, kuriais grindžiamas atgrasymo veiksnio taikymas, atsižvelgiama, nelygu paties pažeidimo pobūdis, jo konkretus poveikis ir jo geografinis paplitimas (šiuo klausimu

žr. 235 punkte minėto Sprendimo *Degussa prieš Komisiją* 273 punktą). Todėl šis argumentas turi būti atmestas kaip nereikšmingas.

244 Kalbant, ketvirta, apie dublike pateiktą argumentą, kad Komisija šiuo atveju nesilaikė gairių, nes pagal jas nebuvo galima tarptautinėms grupėms automatiškai taikyti pagrindinės baudos padidinimo, reikia konstatuoti, kad jis nepagrįstas faktais. Remiantis ginčijamu sprendimu, darytina išvada, kad nustatydama pradinį baudos dydį Komisija visų pirma įvertino konkretų kiekvienos įmonės svorį pagal užimamą rinkos dalį, paskui atsižvelgė į tarptautinių grupių, kurioms priklausė pažeidimą padariusios įmonės, ekonominį ir finansinį pajėgumą, kad užtikrintų pakankamą nustatytos baudos atgrasantį poveikį. Taigi baudos padidinimas nebuvo taikomas automatiškai.

245 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė klaidos, kai padidino pradines SCC ir *Dimon Inc.* skirtas baudas, kad užtikrintų pakankamai atgrasantį jų poveikį.

2. *Dėl trečios dalies, susijusios su nenuosekliu Komisijos argumentavimu dėl „Mindo“ taikyto dauginimo koeficiento*

a) Šalių argumentai

246 *Alliance One* kaltina Komisiją, kad laikėsi nenuoseklaus argumentavimo dėl dauginimo koeficiento netaikymo *Mindo*, nes ši nebeturėjo jokių ryšių su ja ir todėl buvo

laikoma atskira įmone. Kadangi ji atsakinga už *Dimon Italia* (*Mindo*) skirtą baudą ir jai netaikomas dauginimo koeficientas, tas koeficientas juo labiau negali būti taikomas jai pačiai.

247 Atskirai taikydama dauginimo koeficientą *Dimon Italia* ir *Transcatab* dėl to, kad pažeidimo darymo laikotarpiu jos priklausė dviem tarptautinėms grupėms, Komisija neatsižvelgė į tai, kad tuo metu, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas ir bauda tapo mokėtina, vienintelė *Transcatab* dar priklausė tarptautinei grupei, o *Dimon Italia* iki to laiko buvo parduota.

248 Be to, atsižvelgiant į dauginimo koeficiento taikymu siekiamą atgrasantį poveikį, tokio koeficiento taikymas būtų pagrįstas, jei būtų taikomas bendrovei, kuri padarė neteisėtus veiksmus, o ne su karteliu visiškai nesusijusiai bendrovei, kurios vienintelis ryšys su tiesiogiai kartelyje dalyvavusia bendrove yra tik toks, kad praeityje ji turėjo jos akcijų.

249 Kadangi *Mindo* nenustojo egzistavusi, jai turėtų būti taikomas dauginimo koeficientas, nes ji tiesiogiai dalyvavo kartelyje. Komisijos taikyto kriterijaus netoleruotina pasekmė, pasak *Alliance One*, yra tai, kad pažeidimą tiesiogiai dariusi bendrovė baudžiama švelniau, nei anksčiau ją kontroliavusi bendrovė, kuri ne tik nedalyvavo kartelyje ir net nežinojo apie jo egzistavimą, bet ir nebeturi jokio ryšio su ja.

250 Galiausiai, pasak *Alliance One*, Komisija negali dviejų įmonių laikyti solidariai atsakingomis už dvi skirtingas ir atskiras tos pačios baudos sumas, kaip ji padarė šiuo atveju.

251 Komisija ginčija *Alliance One* argumentus.

b) Bendrojo Teismo vertinimas

252 Visų pirma reikia pažymėti, kad šioje byloje apskaičiuodama dauginimo koeficientą Komisija teisingai atsižvelgė į bendrą patronuojančių bendrovių, t. y. *Dimon Inc*. ir SCC, o ne tik į atitinkamų dukterinių bendrovių apyvartą, nes patronuojanti bendrovė ir dukterinė bendrovė, kaip nustatyta nagrinėjant pirmąjį ieškinio pagrindą, remiantis EB 81 straipsniu yra viena įmonė (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF ir UCB prieš Komisiją*, T-101/05 ir T-111/05, Rink. p. II-4949, 49 punktą ir 2008 m. birželio 18 d. Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją*, T-410/03, Rink. p. II-881, 379 punktą). Be to, dauginimo koeficientas siekiant atgrasyti šiuo atveju buvo taikomas pagrįstai būtent dėl to, kad pažeidimą dariusios įmonės priklausė tarptautinėms grupėms (žr. ginčijamo sprendimo 374 konstatuojamąją dalį).

253 Ginčijamo sprendimo 374 konstatuojamosios dalies 291 išnašoje Komisija teigia, kad dauginimo koeficiento taikymas dėl *Mindo* (buvusi *Dimon Italia*) skirtos baudos grindžiamas solidaria *Alliance One* atsakomybe, o kalbant apie pačios *Mindo* atsakomybę, tokio koeficiento taikymas būtų nepagrįstas, nes ji nutraukė visus ryšius su savo akcininku. Tačiau kadangi į *Mindo* atsakomybę reikia atsižvelgti iki 10 % jos apyvartos dydžio, Komisija nusprendė, kad neverta atskirai skirti baudos šiai įmonei. Darytina išvada, kad argumentas, susijęs su tuo, kad Komisija neatsižvelgė į sprendimo priėmimo momentu buvusią padėtį, nepagrįstas faktinėmis aplinkybėmis.

254 Ginčijamo sprendimo 403 ir 404 konstatuojamosiose dalyse (2.6.3.6 punkte „Apskaičiuotos baudos ir baudos didžiausios ribos taikymas“) Komisija patikslina *Mindo* padėtį. Konkrečiai kalbant, ginčijamo sprendimo 404 konstatuojamojoje dalyje ji nurodo:

„<…> į (solidariąją) *Mindo* (kuri šiuo metu nepalaiko jokio ryšio su buvusia *Dimon* grupe) atsakomybę turi būti atsižvelgta iki 10 % jos paskutinių finansinių metų apyvartos (t. y. 3,99 mln. eurų)“.

255 Iš tiesų, kai ekonominis vienetas iki sprendimo priėmimo buvo išformuotas, visi sprendimo adresatai turi teisę į individualią 10 % apyvartos ribą (2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tokai Carbon prieš Komisiją*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, nepaskelbtas Rinkinyje, 390 punktas ir 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Trioplast Wittenheim prieš Komisiją*, T-26/06, nepaskelbtas Rinkinyje, 113 punktas).

256 Taigi reikia konstatuoti, kad šioje byloje klausimas dėl dauginimo koeficiento taikymo *Mindo* dėl atgrasymo neturėjo jokios praktinės reikšmės, nes jai skirtos baudos suma negalėjo viršyti 10 % jos apyvartos. Todėl *Alliance One* pateiktas argumentas yra nereikšmingas.

257 Bet kuriuo atveju įmonės bendrieji ištekliai, siekiant tinkamai pasiekti atgrasymo tikslą ir laikantis proporcingumo principo, turi būti įvertinti baudos skyrimo momentu, o to *Alliance One* neginčija (šiuo klausimu žr. 235 punkte minėto Sprendimo *Degussa prieš Komisiją* 285 punktą).

258 Todėl negalima kaltinti Komisijos už tai, kad nustatydama padidinimą dėl atgrasymo ji atsižvelgė į grupių, kurios susijungė laikotarpiu tarp pažeidimo darymo nutraukimo ir ginčijamo sprendimo priėmimo, pasiektas apyvartas.

259 Komisija taip pat teisingai pripažino *Mindo* solidariai su *Alliance One* atsakinga už baudos iki 3,99 mln. eurų sumokėjimą, o pastaroji taip pat yra atsakinga už visos baudos, t. y. 10 mln. eurų, sumokėjimą.

260 Remiantis išdėstytais argumentais, darytina išvada, kad šis ieškinio pagrindas taip pat turi būti atmestas.

261 Todėl visas ieškinys yra atmestinas ir nėra būtinybės nagrinėti antrojo ir trečiojo *Alliance One* pateiktų reikalavimų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

262 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi *Alliance One* pralaimėjo bylą, ji turi padengti Komisijos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš *Alliance One International Inc.* bylinėjimosi išlaidas.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Paskelbta 2011 m. rugsėjo 9 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės ..... II - 5748

A — Administracinė procedūra ..... II - 5749

B — Ginčijamas sprendimas ..... II - 5751

1. Ginčijamo sprendimo adresatai ..... II - 5752

2. Baudų dydžio nustatymas ..... II - 5756

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 5762

Dėl teisės ..... II - 5764

A — Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su dukterinės bendrovės padaryto pažeidimo inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių ir teisės į gynybą pažeidimu ..... II - 5765

1. Dėl pirmos dalies, susijusios su dukterinės bendrovės veiksmų inkriminavimą jos patronuojančiai bendrovei reglamentuojančių taisyklių nesilaikymu ..... II - 5765

a) Šalių argumentai ..... II - 5765

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5769

2. Dėl antros dalies, susijusios su neatsižvelgimu į „SCC“ ir „Dimon Inc“. pateiktus įrodymus prezumpcijai paneigti ..... II - 5774

a) Šalių argumentai ..... II - 5774

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5783

Dėl bendro pobūdžio informacijos, pateiktos prezumpcijai paneigti II - 5784

Dėl konkrečios informacijos, pateiktos prezumpcijai paneigti ..... II - 5786

— Dėl SCC ir Transcatab ryšių ..... II - 5787

— Dėl Dimon Inc. ir Dimon Italia ryšių ..... II - 5789

Dėl Komisijos tariamai naudotų įrodymų Transcatab ir Dimon Italia savarankiškumo stokai pagrįsti ..... II - 5791

Dėl įrodymų, kuriais galima paneigti prezumpciją, aiškinimo atsižvelgiant į teismų praktiką ..... II - 5797

3. Dėl trečios dalies, susijusios su teisės į gynybą pažeidimu ..... II - 5799

a) Šalių argumentai ..... II - 5799

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5801

4. Dėl ketvirtos dalies, susijusios su įrodinėjimo naštos paskirstymą reglamentuojančių taisyklių pažeidimu ..... II - 5805

a) Šalių argumentai ..... II - 5805

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5806

B — Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies ir proporcingumo principo pažeidimu nustatant galutinį baudos dydį ..... II - 5808

1. Šalių argumentai ..... II - 5808

2. Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5809

C — Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su faktinių aplinkybių bei teisės klaida ir proporcingumo principo pažeidimu bei nemotyvavimu nustatant dauginimo koeficientą ..... II - 5812

1. Dėl pirmos dalies, susijusios su pakankamu atgrasančiu poveikiu ir Komisijos sprendimų šioje srityje priėmimo praktika ..... II - 5813

a) Šalių argumentai ..... II - 5813

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5814

2. Dėl trečios dalies, susijusios su nenuosekliu Komisijos argumentavimu dėl „Mindo“ taikyto dauginimo koeficiento ..... II - 5818

a) Šalių argumentai ..... II - 5818

b) Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 5820

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 5822